

új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
154. (1474.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2670 ▲
1 amerikai dollár	2,9862 ▲
100 magyar forint	1,5443 ▲

Aktuális

2

**Már halottjuk is van
a londoni zavargásoknak**

Londonban belehalt a több napja tartó zavargások során elszenvedett lőtt sebesülésébe egy 26 éves férfi tegnap. A hétfői randalírozás áttekintését a brit főváros több negyedére. A brit parlament csütörtökön rendkívüli ülést tart – közölte a kormányfő.

Társadalom

7

**Jobbikos provokáció
történt Kolozsváron?**

A szélsőjobboldali *Barikád* című lap „pályázatán” vettek részt a *Mediafax* hírügynökség információi szerint azok a magyarországi turisták, akiket hétfő hajnalban kísérték be a kolozsvári rendőrségre, miután a város bejáratánál magyar nyelvű helységnévtáblát próbáltak elhelyezni.

Kultúra

8

Verespataki Balkán-pszichózis

„Magánberuházás nélkül semmilyen verespataki örökségi összetevőnek nincs esélye a megmaradásra. Az RMGC összetett örökségvédelmi tervvel rukolt elő” – fogalmazott az ÚMSZ-nek adott interjújában Moscu Katalin műépítész, a kanadai cég épített örökségi szaktanácsadója.

Vezércikk

3

Meddig ér a takaró?

Az átlagember is már néhány éve kezdi érezni, hogy mi a követendő út. Mindekelőtt az, amit a józan ész diktál.

Székedi Ferenc

Ha csökkennek a bevételek, akkor csökkenteni kell a fogyasztást is, amit nem föltétlenül szükséges, azt nem érdemes megvásárolni, és ha nem törlik-szakad, akkor bizony kölcsönökhöz, hitelekhez sem érdemes fordulni. ▶

Válságriadó Bukarestben

Újabb fekete nap a tőzsdéken, rendkívüli tanácskozást hívott össze az államfő

Traian Băsescu (középen) szerint a válság elkerülésének egyetlen módja a költségcsökkentő gazdasági program folytatása

Fotó: presidency.ro

A világ pénzügyi piacait uraló pánikhangulat láttán rendkívüli tanácskozást hívott össze tegnap hivatalába az államfő a miniszterelnök, a pénzügyminiszter és a jegybanki kormányzó részvételével, a több órás konzultálás végén pedig leszögezte: nincs ok riadalomra, Romániát nem éri felkészületlenül a világválság esetleges második hulláma. Kijelentését azonban cáfolják a lapunk által kérdezett gazdasági elemzők. Ilie Șerbănescu az ÚMSZ-nek kijelentette, Románia a nemzetközi pénzügyi piacok helyzetétől függetlenül is a válság felé sodródik, a tőzsdei fejlemények csak felgyorsítják ezt a folyamatot. **3. és 6. oldal ▶**

**„Piacegyezés”
Kolozsváron**

Sipos M. Zoltán

▶ Talán már a hét végén elköltöztetik a kolozsvári Szent Mihály-templom mellől azt a zöldségpiacot, amelynek megnyitása miatt az RMDSZ felfüggesztette helyi együttműködését a Demokrata Liberális Párttal (PDL). Legalábbis erre kapott ígéretet tegnap Máté András Kolozs megyei RMDSZ-elnök Sorin Apostu polgármestertől. „Azt kértem a polgármestertől, hogy lehetőleg ezen a héten figyelmeztesse az östermelőket arra, hogy megszűnik a főtéri piactartási lehetőségük. Mivel rövid az idő, várhatóan legkésőbb két hét múlva szűnik meg a főtéren a zöldségpiac” – tájékoztatta lapunkat Máté András. **Folytatás a 3. oldalon ▶**

Mínusz egy, nulla, Sziget!

▶ A „mínusz egyedik” és a tegnapi „nulladik” nap után ma – külföldi és magyar együttesek koncertjeivel – hivatalosan is kezdetét vette a budapesti Sziget fesztivál. A Hajógyári-szigetre a

világ számos pontjáról érkeznek a fellépők és a fesztiválzó, akiknek minden adott a vasárnapig tartó fergeteges szórakozáshoz. **Helyszíni riportunk a 9. oldalon ▶**

Tegnap fokozatosan megtelt táborozókkal a Hajógyári-sziget

Fotó: MTI

**„Megvesszőzött”
román útlevelek**

ÚMSZ

▶ Bátran kérhetnek útlevelet tegnapról azok, akiknek nevében á, ó, ö, ü, ő, ű, é és í betű szerepel: a román úti okmányokban is kötelező feltüntetni az ékezeteket. A hatóságok szerint nemcsak a magyar kisebbséghez tartozók, de a román többség számára is könnyítést jelent, hogy a személyi adatok a pontos helyesírásnak megfelelően szerepelnek az úti okmányokban. A gépkocsivezetői jogosítvány azonban továbbra is ékezet nélküli marad, a rendőrség szerint a digitális adatnyilvántartó miatt kell egységesen és helytelenül adminisztrálni. A lapunk által kérdezett számítógépes szakember szerint ez mondva csinált indok. **7. oldal ▶**

Röviden

Vass Leventét támogatja az EMNT

Továbbra is Vass Leventét, Cseke Attila miniszter tanácsosát javasolja Marosvásárhely polgármester-jelöltjének az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács. Jakab István, a szervezet megyei elnöke tegnapi sajtótájékoztatóján elmondta: bízik abban, hogy az RMDSZ és az MPP is saját jelöltjének fogja tekinteni a fiatal orvost, akinek személyében garanciát lát a magyar közösség által óhajtott politikai koalíció megvalósítására. „Megmaradásunk egyetlen esélye egy olyan magyar koalíció, amely nem kirekeszt, hanem integrál” – fogalmazott Jakab.

Diaconu: Tökés László hamisított

Közleményben hívta fel a figyelmet tegnap Bogdan Diaconu, a magyarellenességéről ismert Konzervatív Párt alelnöke arra, hogy a Tökés László nevéhez fűződő, bejegyzésre váró Erdélyi Magyar Néppárt törvényszékre benyújtott irataiban hamis támogató aláírások szerepelnek. A román politikai állásfoglalásában szélsőségesnek nevezte az Európai Parlament alelnökét, aki szerinte a Demokrata Liberális Pártnak köszönheti a tisztségét. Mint ismert, az *Új Magyar Szó* és a *Jurnalul Național* közös ankétja fényt derített arra, hogy az EMNP támogató listái hemzsegnék a hamisított aláírásoktól.

Román gázolaj-tolvajokat fogtak

Gázolaj-tolvajokat fogtak el az autópálya-rendőrök tegnapra virradóan a magyarországi M7-es autópálya egyik parkolójában. A tettesek korábban mintegy száz liter gázolajat csapoltak le egy spanyol rendszámú kamionból. A német próbarendszámú teherautó fülkéjén utazó két román állampolgárságú férfi tartózkodott, harmadik társuk az alaposan átalakított raktérben tartózkodott.

Breivik, a filmrendező

A norvégiai vérengzés elkövetője, Anders Behring Breivik minden valószínűség szerint filmre vette a tömeggyilkosságot. A mészárlás több túlélője ugyanis azt vallotta a hatóságoknak, hogy Breiviknél filmfelvétel kamerát láttak. Ezen kívül a tettes a kamera előtt úgynevezett manifesztumot vett papírra, és cselekményes dokumentálásának fontosságát hangsúlyozta.

Orosz repülőszerecséltenség

Lezuhant egy An-12 típusú teherszállító repülőgép tegnap az orosz Távol-Kelet Magadani területén. Fedélzetén a legutóbbi információk szerint 11 ember tartózkodott. A gép az Amur menti Komszomolszkból indult, és Magadanban leszállt tankolni, majd továbbindult Csukcsföldre. A négy-motoros gép egyik hajtóműve azonban kigyulladt.

Timosenko őrzi stílusát

Julija Timosenko volt ukrán miniszterelnök (*képünkön*) a börtönben félti az életét, a bíróság előtt azonban nemcsak a stílusérzékét őrizte meg, hanem „pimaszságát” is – írja a nemzetközi sajtó. Az őrizetben tartott po-

litikus attól tart, hogy derékba török a karrierje, bár az eljárás akár még az egekbe is emelheti. A már megszokott hajfonatán kívül divatos világos színű ruhát viselt a bíróságon, a teremben tartózkodó híveinek pedig kecskókot dobott.

Már halott is van

Kiterjedtek Angliára a londoni zavargások

Gy. Z.

Londonban belehalt a több napja tartó zavargások során elszüvedett lőtt sebesülésébe egy 26 éves férfi tegnap. Az illetőre Croydon déli városrészben bukkantak rá hétfő este. A BBC szerint ő az első halálos áldozata a Nagy-Britanniában dúló zavargásoknak.

David Cameron kormányfő ígérete szerint tegnap este 16 ezer rendőrt küldtek az utcákra. „Mindent megteszünk, hogy megerősítsük a zavargások megfékezésére küldött rendőri erőket” – mondta a miniszterelnök, aki délután ellátogatott Croydonba. Az összecsapásokban eddig összesen 44 rendőr sebesült meg, négyen közülük súlyos sérüléseket szenvedtek. A rendőröknek és a tüzoltóknak sok dolguk volt tegnapra

virradóan: a rendőrség csaknem 21 ezer, a tüzoltók pedig 2200 segélyhívást kaptak.

Eddig 525 embert vettek őrizetbe, és száz ellen emeltek vádat a szombat este az észak-londoni Tottenhamben kezdődött zavargások miatt. A hétfői vandalizmus Hackney-ben kezdődött, később átterjedt Croydon, Clapham, Camden, Lewisham, Peckham, Newham, East Ham, Enfield, Woolwich, Ealing és Colliers Wood városrészekre is.

Rendkívüli ülést tart a brit parlament csütörtökön – jelentette be David Cameron, aki megígérte: minden szükséges lépést megtesznek, hogy helyreálljon a rend az utcákon. A nyári szabadságát megszakító miniszterelnök, aki tegnap reggel a belügyminiszterrel és rendőrségi vezetőkkel egyeztetett, azt

mondta: „Érezni fogják a törvény erejét.”

Szakértők szerint a társadalmi és jövedelmi egyenlőtlenségek növekedése, a szegregáció, a nem kezelt társadalmi feszültségek, elmentés értékek okozzák a londonihoz hasonló nagyvárosi zavargásokat. Végh József kriminálpszichológus az *MTI*-nek azt mondta: a társadalmi különbségek, a sértődöttség, az elfojtott indulatok agressziót válthatnak ki. A zavargások etnikai jellegével kapcsolatban úgy vélte: ha egy külföldi leteleplő egy idegen országban, óhatatlanul kisebbségivé válik, és kifejlődhet benne a „kisebbségi paranoiditás”. Vagyis lehet, hogy a lakosság nem fog ugyan össze a kisebbség ellen, mégis így élnek meg, és saját magukat a társadalom kirekesztettjeként határozzák meg. ◀

Valaha bútoráruháza volt. Tegnapra virradóan London több negyedében is fölcsaptak a lángok

Ankara csillapítaná Szíriát

Hírösszefoglaló

Holtan találták damaszkuszi lakásában tegnap Szíria volt védelmi miniszterét, Ali Habib Mahmúdot. Halála okáról találgatások indultak. A minisztert alig egy nappal ezelőtt menesztette Bassár al-Aszad, Szíria elnöke. A hivatalos hírek szerint betegség végzett a védelmi miniszterrel, de ellenzéki források szerint megölték, mégpedig Maher Aszszad, az elnök testvére állhat a gyilkosság mögött. Az ellenzék szerint Aszad azért menesztette Mahmúdot, majd végzett védelmi miniszterével, mert az nem értett egyet a szír hadsereg szerepvállalásával, elsősorban Hama városában a tömegek megölésével. A városban már több száz áldozatot szedtek a hadsereg akciói.

„Komoly figyelmeztetést” intézett a török kormány nevében a szíriai vezetéshez Ahmet Davutoglu török külügyminiszter (*képünkön*) tegnap Damaszkuszban – jelentette a török sajtó. A török diplomácia irányítója „erőteljes” üzenetet ad át a szíriai fővárosban – közölte előzőleg Recep Tayyip Erdogan kormányfő. „Elfogyott a türelmünk, ezért küldöm a külügyminisztert Szíriába – mondta Erdogan. – Törökország nem nézheti tétlenül az olyan országban zajló eseményeket,

amellyel 850 kilométernyi közös határa van, és amelyhez történelmi, kulturális, családi kötelek fűzik.” Hillary Clinton amerikai külügyminiszter vasárnap azt kérte török hivatali partnerétől: követelje Szíriától, hogy „rendeljük vissza a katonákat a laktanyákba”.

Megfigyelők szerint Bassár al-Aszad szíriai elnök nemzetközileg egyre inkább elszigetelődik. A héten Szaúd-Arábia, Kuvait és Bahrein hazarendelte nagykövétét Szíriából, és Abdallah bin Abdel-Aziz szaúdi király tv-beszédben szokatlanul éles szavakkal bírálta a szíriai vezetést.

A szíriai hadsereg tegnap is folytatta a tiltakozók elleni katonai fellépést: ismét harcok születtek be több városba, és több civil életét vesztette. A március 15. óta tartó tiltakozásokat kísérő erőszak eddig több mint kétezer emberéletet követelt Szíriában, a halálos áldozatok túlnyomó része civil. ◀

Új ellenzéki kormány alakul

ÚMSZ-összeállítás

Feloszlatta vezető testületét a líbiai ellenzék. A felkelők Átmeneti Nemzeti Tanácsának szóvivője közölte, hogy az egyfajta kormányként működő, 14 tagú végrehajtó bizottságot azért oszlatták fel, mert meg nem nevezett eljárásbeli hibákat követett el az Abdel-Fattah Júnisz tábornok elleni merénylet körülményeinek kivizsgálásakor. Az új összetételű bizottság megalakításával a testület eddigi vezetőjét, Mahmúd Dzsibril „kormányfőt” bízza meg a tanács.

Júnisz, a fegyveres felkelést irányító katonai parancsnok 12 nappal ezelőtt tisztázatlan körülmények között gyilkosság áldozata lett. Erőszakos halálát sokan sokféleképpen magyarázták: volt, aki szerint a felkelők „kormány”, azaz az Átmeneti Nemzeti Tanács rendelte el a kivégzését, mert áruláson érték. Egyesek szerint Kadhafihoz hű fegyveresek ölték meg, míg mások szerint a felkelők soraiban harcoló egyik csoport önállósította magát.

A líbiai felkelők újabb támadást indítottak a kormányerők csapatai ellen. Céljuk, hogy az új front megnyitásával a Moammer el-Kadhafi líbiai vezető hátsó részét elmozdítsák Tripolitól, de nem ugorhatunk közvetlenül oda. Lépésről lépésre haladunk” – mondta Dzsuma Ibrahim, a felkelők parancsnoka. A rezsimellenes erők Líbia keleti felét tartják kézben, míg Kadhafí hívei az ország nyugati területeit irányítják, bár a felkelőknek itt is vannak hadállásaik. ◀

DSK-ügy: pénzt akar a szobalány

ÚMSZ

Nemi erőszakkal vádolja, és kártérítési keresetet nyújtott be az IMF volt vezérigazgatója, Dominique Strauss-Kahn ellen Nafissatou Diallo New York-i szobalány (*képünkön*). Diallo egy

bronxi bíróságon nyújtotta be perindítási kérelmét a Nemzetközi Valutaalap volt vezetője, Strauss-Kahn ellen. A beadvány szerint a vezérigazgató május 14-én a New York-i Sofitel szállodában „megalázta, lealacsonyította, megsértette, és megfosztotta női méltóságától” azzal, hogy „szándékosan, brutális és erőszakos módon szexuálisan bántalmazta”. A kereset nem tartalmazza a követelt kárösszeget. Mint ismeretes, a 62 éves Dominique Strauss-Kahn a gyanú szerint nemi erőszakot kísérelt meg a 32 éves, guineai bevándorló, Nafissatou Diallo ellen a New York-i szálloda elnöki lakosztályában. Strauss-Kahnt május 14-én a rendőrök őrizetbe vették a New York-i John F. Kennedy repülőtéren, a DNS-nyomok alapján azonban a rendőrség megállapította, hogy nem történt nemi aktus a szobában. A volt IMF-vezér védői szerint a nő beleegyezett a közösetlésbe, Strauss-Kahn ellen ettől függetlenül büntetőjogi eljárás indult egy manhattani bíróságon, csak hogy az ügy még a vádemelésig sem jutott el. ◀

Válsághiadó Bukarestben

Cs. P. T.

„Nem válsághiadást tartottunk” – jelentette ki tegnap este az államfő a Cotroceni-palotában tartott rendkívüli tanácskozás végén, amit maga hívott össze, miután kedden is pánikhangulat uralta a világ pénzpiacait, köztük a bukaresti tőzsdét. Traian Băsescu tájékoztatása szerint mintegy három órán át elemezték az elnöki hivatalban Emil Boc kormányfővel, Gheorghe Ialomițianu pénzügyminiszterrel és Mugur Isărescu jegybanki kormányzóval – ahogy fogalmazott – „a világgazdaságban előállt helyzetet”. Értékelése szerint ami az utóbbi napokban a tőzsdéken történt, az a befektetők reakciója az amerikai és európai politikások „nem meggyőző” intézkedéseire.

Az államfő hangsúlyozta, pánikra semmi ok, Romániát nem rengették meg a világgazdaságban zajló események. Szerinte a következő napokban elcsitul a tőzsdéi pánik, visszatér az élet a pénzpiacokra. Mindazonáltal „óvatosságra és felelősségre” intette a romániai döntéshozókat. A néhány nappal ezelőtt fizetésemelést és nyugdíjnövelést emlegető kormánypárti politikuskoknak azt üzentte: Romániának ártnak felelőtlen magatartásával, mert gyengítik a befektetők bizalmát.

Băsescu szerint a tegnapi tanácskozás résztvevőivel abban egyeztek meg, hogy az esetleges újabb válság elkerülésének legbiztosabb módja az eddigi költségcsökkentő program folytatása. „Vagyis tartanunk kell magunkat mindahhoz, amiben a Nemzetközi Valutaalappal, a Világbankkal és az Európai Unió illetékeseivel megegyeztünk” – magyarázta. Az államfő ugyanakkor azzal a kéréssel fordult a sajtóhoz, hogy ezekben a napokban „tanúsítson felelősségteljes magatartást”.

Boc: nem lesz bércsökkenés

Emil Boc még a cotroceni-i találkozó előtt igyekezett megnyugtatóni a közvéleményt: nem ismétlődik meg a két évvel ezelőtti forogatókönyv, azaz a kormánynak nem áll szándékában hozzájárulni a közalkalmazotti fizetésekhez akkor sem, ha a válság begyűrűzik Romániába. „Nem tervezünk bércsökkenést. Mi már 2010-ben végrehajtottuk a megfelelő a gazdasági korrekciókat. Más államok csak most hozzák meg azokat a megszorító intézkedéseket, amelyekre mi két éve vállalkoztunk” – magyarázta a miniszterelnök. Adatai szerint a közalkalmazotti bérekre fordított összeg mára már a bruttó hazai termék (GDP) 7,5 százalékára csökkent, ez az arány 2009-ben még 9,4 százalék volt.

Szentől szemben Cotroceniben: az államfő az ország gazdasági döntéshozóit hívta be hivatalába

Fotó: presidency.ro

Emil Boc elmondta, a kormány folytatja az eddig elkezdett reformokat, és „óvatosan, éberen, ám nem bepánikolva” tartja szemmel a világgazdaságban zajló folyamatokat. „Romániát jóval felkészültebben éri a gazdasági válság esetleges újabb hulláma, mint 2008-ban. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az országot nem érinti mindaz, ami a nemzetközi, elsősorban az európai piacokon történik” – magyarázta a miniszterelnök.

Boc megragadta az alkalmat, hogy felelősen a Tăriceanu-kormány által hátrahagyott „nehéz örökséget”. Emlékeztetett arra, hogy elődje 2008-ban nyaklónélkül szórta a pénzt, növelte a nyugdíjakat, a fizetéseket, a szociális juttatásokat, mindezt pedig a BCR privatizációja nyomán keletkezett kétmilliárd eurós bevételből fedezte. „Mára már 165 ezerrel kevesebb közalkalmazot-

tunk van, és a költségvetési deficit nem 14 százalékos, mint amennyi a Tăriceanu-kormány intézkedései nyomán lett volna” – mondta Emil Boc.

Borbély: válságtanácsra lenne szükség

Borbély László, az RMDSZ politikai alelnöke tegnap úgy ítélte meg, hogy a jelenlegi helyzetben válságbizottság létrehozására volna szükség. „Létre kellene hozni egy bizottságot, nevezhetjük válságtanácsnak is, amelynek a hatóságok képviselői mellett gazdasági szakembereknek is tagjai legyenek” – jelentette ki a Realitatea TV-nek a politikus. Nyilatkozatában Borbély dicsérte a jegybankot. „A Román Nemzeti Banknak sikerült hatékony beavatkozással megakadályoznia az infláció elszabadulását” – állapította meg az RMDSZ alelnöke. ◀

Meddig ér a takaró?

Tőzszeindexek, értékpapírok, államkötvények, befektetési bizalom, költségvetési egyensúly, adósságkockázatok. Mit tud mindezekről az a középkelet-európai átlagember,

Székedi Ferenc aki hátról van élete derekán, egykor csupán havi fizetéséhez és egyetlen takarékpénztárhoz szokott, ha pedig valamivel később született, akkor néhányszor már megpörgette az újrainduló kapitalizmus forgószelét? Tegyük kezünket a szívünkre – nem sokat. Amnyit talán megért, hogy pénznymotatással nem lehet ellensúlyozni sem a lej, sem a forint, sem az euró és a dollár vagy más valuták hiányát, mert az inflációhoz, azaz saját pénzének értékvesztéséhez vezet. Arra is valamiképpen rájön, ha más országokban baj van, az bizony minket is érinthet, hiszen nem megy a kivétel, az itthon megtermelt vagy gyártott termékeket nem lehet eladni, és amennyiben nincs bevétel, akkor nincs amiből fizetéseket adni vagy éppen az adókat kifizetni. Sőt immár az is egyszerű számúra: ha máshol akad az a gazdaság, akkor beszűkül a külföldi kereseti lehetőség is. De hogy a mélyben milyen folyamatok játszódnak le, hogyan érintheti egy amerikai hitelminősítő egyetlen betű ki- vagy ki nem mondásból álló véleménye a saját, itthoni életét, azt bizony eléggé nehéz, vagy egész egyszerűen lehetetlen megérteni. Amit pedig az ember nem ért, azt kétféleképpen kezel: egyrészt hajlamos a pánikra, másrészt pedig, hogyha keményebb fából faragták, akkor a közömbösségre. A média állandó öngerjesztéséből fakadó, innen-onnan összeszedett és érthetetlen részinformációk, a különböző szakértők ellentmondásos véleményei pedig csak fokozzák ezt a társadalmi pánikhangulatot, ami pedig a másik végletet illeti, az arra alapozott erőltetett higgadságot, hogy majd csak akadnak nálunk okosabb fickók, akik elhárítják a veszedelmet, úgyiszentén nem lehet a végtelenségig fenntartani.

Mi tehát a teendő?

Tegnap kora este az államfő, a kormányfő, Románia állami pénzügyintézményeinek a képviselői erről tanácskoztak Bukarestben, ettől függetlenül azonban az átlagember is már néhány éve kezdi érezni, hogy mi a követendő út. Mindenekelőtt az, amit a józan ész diktál. Ha csökkennek a bevételek, akkor csökkenteni kell a fogyasztást is, amit nem föltétlenül szükséges, azt nem érdemes megvásárolni és ha nem török-szakad, akkor bizony kölcsönökhöz, hitelekhez sem érdemes fordulni, hiszen soha nem tudni, a kedvezőnek tűnő feltételek rövidebb vagy hosszabb távon miként fordulnak kedvezőtlené. Voltaképpen ahhoz kell visszatérni, amit átélésnek, túlélésnek neveznek, amit a közép-kelet-európai átlagember történelme során megszokott és amit a népi bölcsesség így gyönyögzött ki magából: addig nyújtózkodj, amíg a takaró ér. Ennek megértéséhez nem kell tőzsdeiügynöknek vagy csúcsközgazdásznak lenni, de érdemes nap mint nap elgondolnod rajta.

Borbély László: feltételekhez kötjük Cseke Attila utódlását

ÚMSZ

Romániának nem hiányzik a nemzetközi gazdasági válság mellett a politikai bizonytalanság, de a RMDSZ feltételhez köti az új egészségügyi miniszter kinevezését – derült ki Borbély Lászlónak, az RMDSZ politikai alelnökének az MTI számára adott tegnapi nyilatkozatából.

Mint ismert, Cseke Attila a múlt héten mondott le az egészségügyi minisztérium éléről az országos egészségügyi biztosítóval való konfliktusa, illetve a rendszer alulfinanszírozottsága miatt. Borbély emlékeztetett, hogy a koalíció hétfőn ült tárgyalóasztalhoz, és az RMDSZ kifejtette: az egészségügyi nem fog jól működni, ha továbbra is „kétfejű vezetés” lesz a rendszernek, hiszen a minisztérium mellett az egészségbiztosító pénztár független intézmény, amely az egészségügyi költségvetésének jelentős részét kezeli. Az alelnök szerint Cseke volt az egyik leghatékonyabb egészségügyi miniszter az elmúlt húsz évben, aki végrehajtotta a refor-

mok egy részét, de ezek folytatása érdekében bizonyos anyagi fedezetre van szükség, és újra kell gondolni a rendszer működését. Cseke még mintegy két hétig tölti be ideiglenesen a miniszteri tisztséget, és Borbély reméli, hogy ez idő alatt sikerül megoldást találni a koalícióban az RMDSZ által felvetett problémára, és akkor a magyar szervezet is megnevezi új miniszterjelöltjét.

Borbély elmondta: az ország közigazgatási átszervezése kapcsán az RMDSZ álláspontja továbbra is változatlan. Emlékeztetett, hogy az RMDSZ-nek van saját elképzelése, a jelenlegi nyolc gazdasági fejlesztési régió helyett tizenhat ilyen régió kialakítását szorgalmazza, és ehhez az álláspontjához ragaszkodik. Borbély szerint a februárban aláírt kormánykoalíciós megállapodásban a régiók átszervezésére a jövő év szeptemberét jelölték meg határidőként, így még nem jött el a döntés ideje, és szakértők bevonásával széles körű konzultáció lebonyolítása szükséges. ◀

„Piacegyezés” Kolozsváron

Folytatás az 1. oldalról

Az RMDSZ-es politikus tegnap a déli órákban tárgyalt a PDL képviselőivel, Sorin Apostu polgármesterrel és Daniel Budával, a nagyobbik kormánypárt Kolozs megyei szervezetének elnökével. „En azt kértem a tárgyalópartneremtől, hogy rendszeresen konzultáljunk, ideális esetben kéthetente legalább egyszer olyan problémákról, amelyek megoldása rendszeres párbeszédet igényel” – számolt be Máté. Tájékoztatása szerint a helyi szintű partnerség felüggesztése érvényben marad mindaddig, amíg nem rendeződnek a frakciók közti súrlódások. A találkozó után Daniel Buda azt nyilatkozta a sajtónak, hogy a megállapodás értelmében helyi szinten a PD-L rendszeresen konzultál az RMDSZ városi tanácsosaival: kéthetente egyszer fognak találkozni.

Kelemen Hunor művelődési miniszter hétfői nyilatkozatában egyetértett a Kolozs megyei RMDSZ vezetésével abban, hogy a kincses város PDL-szervezete a jóérzés határát túllépve törvényt is sértett, amikor a Szent Mihály-templom közvetlen szomszédságában adott helyet a

politikai vitákat kavarázó mozgó zöldségpiacnak. „A törvény nem engedélyez semmilyen piaclelést egy templom közvetlen közelében, ha az illető gyülekezet nem ad erre engedélyt. Ebben az esetben a helyi vezetőség demokrata liberális frakciója törvénybe ütközően járt el. Azzal sem értenék egyet, ha a zöldségpiac az ortodox katedrális mellett kapott volna helyet” – jelentette ki az RMDSZ szövetségi elnöke.

Sorin Apostu polgármester korábban azt nyilatkozta, hogy a piacot nem kellene politikai viták tárgyává tenni, mivel mind az őstermelők, mind pedig a kolozsváriak érdekét szolgálja. A zöldségpiac egyébként a polgármester eredeti tervei szerint egy héten egyszer, szombaton reggeltől délutánig működött volna a főtéren.

Mint ismeretes, Máté András Levente, az RMDSZ Kolozs megyei elnöke múlt szombaton jelentette be: felfüggesztettnek tekinti a PDL-vel kötött helyi koalíciót miután az önkormányzat demokrata liberális frakciója és Sorin Apostu polgármester több döntése előtt sem konzultált a szövetség frakciójával, így a zöldségpiac tervét sem tártá az RMDSZ-es városi tanácsosok elé. ◀

Román lapszemle

A nagy hipermarketek közül a Carrefour által forgalmazott termékek minőségére érkezett a legtöbb panasz a hazai fogyasztóvédelmi hatóságokhoz. A második helyen a Real, a harmadik helyen a Kaufland áll a panaszlistán. (Gândul) ► Egyes értesülések szerint Soros György magyar származású üzletember dollármilliárdokat nyert az Egyesült Államok leminősítésén. (România liberă) ► Schmitt Pál magyar államfőhöz hasonlóan Emil Constantinescu volt román elnök is helyesírási hibáktól hemzseggő bejegyzést írt az egyik hazai vendéglő vendégkönyvébe. (Puterea)

A román sajtó – oxfordi szemmel

Románia a sajtószabadságot erőteljesen korlátozó, demokráciahiányos ország, ahol a törekeny gazdaság csak tovább rontja a szabadságjogok helyzetét – ez a vélemény szűrhető le az Oxfordi Egyetem sajtószabadságot elemző jelentéséből.

Bogdán Tibor

Kelet-Európa viszonylatában Romániában a legkevésbé szabad a sajtó, amely valóságos szimbiózisban él a politikai hatalommal, mindez pedig azt a látzatot kelti, mintha az ország szüntelenül választási kampányban lenne. *A média és a demokrácia Közép- és Kelet-Európában* című jelentésben az Oxfordi Egyetem szakértői alaposan elverik a port Románián.

Siralmas helyzet

A 2004-ben és 2007-ben az Európai Unióba belépett államok sajtószabadságát elemző dokumentumnak megfelelően Romániában az írott és sugárzott sajtó helyzete több szempontból is egyenesen siralmasnak mi-

nősíthető. A jelentésben szereplő tíz térségbeli ország – Észtország, Litvánia, Lettország, Csehország, Magyarország, Szlovákia, Szlovénia, Lengyelország, Bulgária és Románia – közül utóbbi a legkevésbé demokratikus állam, amelyben a média a legkevésbé szabad. A román média egyik nagy hibája, hogy rendszerint nem tesz különbséget a vélemény- és a híryananyagok között, nem sokat ad az adatok pontosságára, a hírforrások hitelességére, és általában mindenféle egyensúly hiánya jellemzi. Az írott és sugárzott sajtóban egyaránt sok a bújtatott reklám, számos lapot, a példányszám növelése érdekében, DVD lemezekkel vagy könyvekkel együtt forgalmaznak.

Romániában a média szívesen él a zsarolás eszköze-

vel, de a korrupciótól sem áll távol. Egyes sajtótermékek multinacionális vállalkozások zsarolásával is megpróbáltak, több-kevesebb sikerrel. Az oknyomozó újságírás jóformán ismeretlen műfaj a romániai sajtóban, a televízió és rádióállomások pedig igen gyakran beérik azal, hogy az írott sajtóban megjelent anyagokat ismétlik meg, melegítik fel vagy fejlesztik tovább.

Politikai nyomás

Mindezek a hibák olyannyira mélyen gyökereznek a romániai médiarendszerben, hogy rendre kudarcot vallott a nagy nyugati befektetők arra irányuló igyekezete, hogy az ország médiapiacán meghonosítsák az újságírás és az üzlet európai normáit. Romániában magával az újságírás kultúrájával vannak bajok, a szakmát oktató intézmények maguk sem állnak az európai elvárások szintjén – olvasható a 23 oldalas oxfordi jelentésben, amely paradox tényként említi meg, hogy mindennek ellenére az országban a médiát a lakosság 61 százaléka tekint megbízhatónak, miköz-

ben az Európai Unió viszonylatában ez az arány mindössze 42 százalék.

A dokumentum a szerzők afölötti aggodalmának is hangot ad, hogy Romániában a közszolgálati televízió a parlament erőteljes politikai nyomása alatt áll. Az intézmény vezetőtanácsi tagjai közül többen szakmailag sem felelnek meg tisztségüknek. A közszolgálati televízió apparátusa túlméretezett, munkatársainak száma meghaladja a 3200-at, közülük csupán 700 újságíró; a hírszerkesztőség 200 alkalmazottat foglalkoztat, szemben a *Pro TV* alig 100 munkatársból álló gárdájával. A tévéállomások közül a legnépszerűbb éppen a *Pro TV*, amelynek népszerűségi mutatója csaknem 15 százalékos. A sorrendben az *Antena 1* következik, nem egészen 11 százalékkal, a harmadik és a negyedik helyet a *Realitatea TV* és a közszolgálati televízió foglalja el, 6, illetve 5 százalékkal. Utóbbi nagy előnye azonban az, hogy adásai az ország területének 99 százalékát lefedik, a *Pro TV* és az *Antena 1* mindössze 60–70 százalékos lefedettségével szemben.

Az írott sajtó piacát az oxfordi szerzők alulfejlettnak tartják, megemlítve, hogy a legnépszerűbb kiadvány két bulvárlap, a *Click* és a *Libertatea*; mindkettőjük példányszáma meghaladja a 200 ezret. A tartásosabb *Adevărul* a maga 116 ezres példányszámával kénytelen beérni a dobogó harmadik fokával.

A sugárzott sajtóhoz hasonlóan az írott sajtó is politikai nyomás alatt áll, a lapok ráadásul a gazdasági pénzügyi világválságot is jelentős mértékben megéreztek. A sajtótársulatok a rendelkezésükre álló pénzalapokat rendszerint nehezen áttekinthető módon használják fel. Ez történik a reklámokból származó bevételekkel is – állítják a szerzők, akik a reklámok adó nagy állami cégek közül a Román Postát és a Román Államvasutakat említik meg, hozzátéve egyben: a nagy állami vállalatok politikai érdekeket szolgálnak.

Kommunista örökség?

Az információhoz való hozzáférést illetően a jelentés leszögezi: ez inkább csak

papíron szavatolt, a valóságban azonban távolról sem így áll a helyzet. Példaként említi meg azt, hogy a kormányuléseken elhangzottak titkosaknak minősülnek, a nemzeti szimbólumok, avagy az államférfiak megsértéséért börtönbüntetést szabhatnak ki, amint hogy büntethető a „vallás lejáratása”, illetve a vallásos jelképek nyilvános befekettítése is. Igaz, a szerzők elismerik: ezekért a vétkekért egylétre még senkit sem ítéltek el.

Értesülések szerint egyébként Romániában 8–10 ezerre tehető az újságírók száma, közülük 2500–3000 dolgozik Bukarestben. A sajtó munkatársait hátrányosan érinti az adózási rendszer, valamint az a körülmény, hogy nincs szakszervezetük. A szakma gyakorlásának a jelenlegi törvénykezési keretek sem kedveznek, a digitális televíziózásra való átállás pedig gyakorlatilag egy helyben topog, ezt a fajta adást a háztartások kevesebb mint 4 százalékában lehet csak fogni.

A szerzők végül arra a következtetésre jutnak, hogy a felsorolt hiányosságok nagy részét a kommunista örökségnek tudhatók be. ◀

A Kennedy-klán viselt dolgai

Mind nagyobb érdeklődés övezi a néhai amerikai elnök, John F. Kennedy özvegyével, Jackie-vel készült titkos interjúkat, amelyek hamarosan napvilágot látnak. Addig is szinte napjában szivárognak ki érdekes és pikáns részletek.

Gy. Z.

Jackie-ről mindinkább kiderül, hogy távolról sem volt az a szent asszony, mint akinek mutatta magát. A hamarosan megjelenő interjúkból az a nő köszön vissza ránk, aki előszeretettel próbálta ki a drogokat, és rendszeresen alkoholproblémákkal küzdött. Nemcsak tudott férje kicsapongásairól, hanem ő maga is hűtlenkedett; szeretői közé tartozott a *Sunset Boulevard*-ból ismert színész, William Holden és a Fiat-örökös Gianni Agnelli is, sőt: már a megözvegyülését követő évben sikerült elcsábítania Marlon Brandót.

Gyanú vetül Johnsonra

Bár a nagyközönség falja az ilyen és ehhez hasonló saftos történeteket, a Kennedyekkel kapcsolatban mégis elsősorban a dallasi lövésekkel kapcsolatos részletek tartanak számot a legnagyobb érdeklődésre. Jackie szavaiból kiderül, hogy a maffia megpróbálta zsarolni az elnököt, és igyekezett a fivérek szexpartijain keresztül megvásárolni JFK-t. Ken-

nedynek rossz előérzetei voltak a halálával kapcsolatban: 1963-ban, néhány hónappal a dallasi merénylet előtt kijelentette, hogy „egy merénylet pozitívan befolyásolná helyének megítélését a történelemben”.

Az elkövetővel (elkövetőket), pontosabban a „megrendelővel” kapcsolatban érdekes feltételezések keringenek. Jackie szilárd meggyőződése, hogy „milliárdosok egy csoportját” kell a lövések mögött keresni. Konkrét személyt is megnevez: Lyndon B. Johnson, aki akkor még alelnök volt. Az özvegy úgy hitte, hogy férjével a vietnami háború kapcsán támadt nézetkülönbség miatt végeztek: a Johnson mögött álló üzleti körök egyszerűen kedvezőbb háborús megrendeléseket és olajszerződéseket reméltek a JFK utáni Fehér Háztól. Ha volt ilyen összeesküvés, az szinte tökéletesen bevált: a meggyilkolt elnök helyére lépve Johnson jóformán azonnal a vietnami katonai jelenlét növelése mellett döntött. Miután mint demokrata jelöltnek sikerült elsősorú győzelemmel megőriznie székét az 1964-es elnök-

A Kennedy-házaspár, Jacqueline és John Fitzgerald – fénykorában. Nem a házastársi hűség jellemezte őket...

választáson, 1968-ra 550 ezerre emelte a Vietnamba vezényelt katonák létszámát. Közülük havonta több mint ezer vesztette életét a különféle bevetések során.

Caroline üzletet kötött

Emlékezetes jelenet, amikor a Kennedy elnök holttestét Dallasból Washingtonba szállító repülőgép fedélzetén, a koporsó előtt és Jackie jelenlétében Johnson letette az esküt. Ezt a sietséget sokan félroították az újdonsült elnöknek, és már akkor lábra kelt a most fölmelegített gyanú Johnson bűnrészességéről.

Jackie Kennedy 1994-ben, 64 évesen hunyt el rákban, és bár kívánsága az volt, hogy az egyik nagynevű amerikai

történész, Arthur Schlesinger által 1964 első hónapjaiban rögzített beszélgetéseket csak ötven évvel a halála után hozzák nyilvánosságra, lánya, Caroline Kennedy ellenszegült az akaratának. Minden bizonnyal azért, hogy két rossz közül a kisebbiket válassza: az *ABC* televízió megkapja és bemutatja az interjúsorozatot, e nagylelkűség fejében viszont eláll a család történetét nem éppen hízelgő fényben beállító sorozat, a *Kennedy* vetítésétől. A Tom Cruise felesége, Katie Holmes főszereplésével 30 millió dollárért készült filmsorozat ellen az Egyesült Államok jelenkori történelmét meghatározó dinasztia valóságos hadjáratot indított, elérve, hogy csatornák sora

mondjon le a műsorra tüzéséről. Pedig a sorozat minden bizonnyal legalább annyira érdekes és változatos lehet, mint – mondjuk – a *Született feleségek* vagy a *Szex és New York*. Sőt. Két esztendeje arra is fény derült, hogy Jackie összejött a sógorával, Bobby Kennedyvel, aki kevéssel később az elnökválasztási küzdelem véghajrájában egy Los Angeles-i szálloda előterében ugyanúgy merénylet áldozata lett, mint a bátyja. (Az ő merénylője azonban némileg szerencsésebben járt, mint a dallasi Lee Harvey Oswald, akit ugyancsak meggyilkoltak, méghozzá a rendőrök szeme láttára: a pisztoly ravaszát meghúzó Sirhan Bishara Sirhan ma is életfogytiglani börtönbüntetését tölti.)

Gyakornoklány-hagyomány

Visszatérve a Kennedyek viselt dolgaira, az szinte már közhelyszámba megy, hogy mindkét fivérnek viszonya volt az akkori szexszimbólummal, Marilyn Monroval, és ezekben a partikban nemcsak ők vettek részt, hanem a közelmúltban elhunyt demokrata szenátor, Edward Kennedy, valamint Frank Sinatra és Sammy Davis jr. is. Ezekre a görbe estékre a New York-i elegáns Carlyle szállóban került sor – derül ki a közelmúltban nyilvánosságra került FBI-jelentésekből.

Jackie Kennedy ugyancsak kitalált az elnöki család hálószoatitkairól Schlesingernek. Például arról, hogy alig volt olyan gyakornoklány a Fehér Háztól, akinél JFK ne próbálkozott volna egy-egy pásztorórára. Sőt, volt, aki a hitvesi ágyig is eljutott, mint az a 19 éves fruska, akinek a harisnyáját a first lady találta meg az elnöki hálószobában. (A gyakornoklányok iránti vonzódást örökölte az imázsában is Kennedyt példaképének tartó Bill Clinton.) Jackie özvegyi gyász 1967-ig tartott, amikor is férjhez ment Aristotle Onassis görög hajómágnáshoz. Egy akkoriban megjelent könyv megsejtette, hogy nemcsak ezért nem volt szerelmi házasság: Jackie állítólag attól félt, hogy őt is meggyilkolhatják, mert túl sokat tud, Onassis pedig védelmet nyújtott neki. ◀

Lap-top

A nap címe. A forgatókönyv ismétlődik: a kormányzat azt állítja, Romániát nem fenyegeti válság. Az elemzők és a befektetők mást mondanak, *Jurnalul național*

Magyarázat. A hasonlóság az ezelőtti válsággal még abban is megmutatkozik, ahogyan a felelős – vagy inkább felelőtlen – politikusaink hozzá viszonyulnak: tagadják, hogy minket is elérhet. A *Jurnalul național* cikke szerint Traian Băsescu és Emil Boc 2008-as félrevezető kijelentéseinek (és a reagálás hiányának) a következményeit ma is érezzük. „Három év múltán, a jelenet megismétlődik. Bár az Egyesült Államok minősítése, a történelemben először, csökkent, a világ tőzsdéi összeomlottak, az arany ára pedig új történelmi csúcstól ért el, s a világot súlyos recesszió fenyegeti, a román hatóságok derülátóak.” Vagy csak színelik? Nekünk mindenképpen Rejtő Jenő vateszi szavai jutnak eszünkbe: „Kérem őrizték meg a nyugalmaikat – mondta a kapitány. Erre kitört a pánik.”

Egy kis (félre)értelmezés. Bogdan Teodorescu politológus úgy véli, Traian Băsescu elnök kijelentését, miszerint akkor sem nevez ki miniszterelnököket az ellenzék sorából, ha az USL megnyeri a választásokat, nem fenyegetésnek kell tekinteni, hanem a saját pártja irányában tett biztatásnak, kommunikációs stratégiának. Véleményünk szerint sem kell komolyan venni, amit az úriember mond, elsősorban azért, mert nem tudja, mit beszél, másodsorban mert sohasem azt csinálja, amit mond(ott). (Ezt az önmagát is állandóan átverő, félrevezető stílust nevezik egyesek politikai ravaszsnak.) Két-három hete a legmegbízhatóbb közvéleménykutatások azt mutatják, hogy az USL minden megét elnyer, kivéve persze azokat, amelyekben a magyarok vannak létszámfőlényben, hangsúlyozza Teodorescu az *Azi*-ban.

Románia jó úton jár. Ezt állítja Ion Barbu karikatúráján T. Băsescu is – az út pedig egy jellemző hazai: gidres-gödörös, toldott-foldott, itt egy konzervdoboz, ott egy gumibroncs, még egy halfej is látható. Milyen finom humor...

Minden napra egy mondás

„Számítalan barát vett körül tündöklő életemben; most, hogy elködösült, nem lát szik egy sem.” Hermann Hesse

Ébredés

Horváth István

Optikai csalódás

SZELLEMI DÉZÉS

Azok a művészek, akik nem akadnak közönségre, száz eset közül kilencvenben olyan specialisták, kikben csak egy szűk kör beavatóit láttak nagyságot. Az igazán nagyok, a legnagyobbak, akármit mond a finnyáskodó esztéta, mégis a nagy népszerűek voltak: Goethe és Balzac, Petőfi és Arany rögtön megtalálták a közönséggel való egészséges kontaktust.

Természetes, hogy vannak kivételek - szerencsétlen lángelmék, akik sohasem érvényesülhettek. Nemzedékről-nemzedékre szálló művészettörténeti babona azt tartja, hogy „megelőzték korukat”. Művészietlen művész volna, aki olyat akar kifejezni, ami tapasztalata körén kívül esik. Az igazi művészek megelégedtek avval, hogy a maguk korát fejezzék ki. A közönségnek önmaga mögött maradása, egy-egy régebbi művész formáihoz való ragaszkodása kelti azt az optikai csalódást, mintha a művész meghaladta volna a saját idejét. A közönség e restsége azonban leküzdhető – minden nemzedékkal el lehet fogadtatni a maga művészi kifejezőit, föltéve hogy a művész művészetpolitikai ügyességgel lát hozzá. A haláluk után méltányolt zsenik balsorsa rendszeren ügytelenségüknek és erélytelenségüknek tulajdonítható. S ha akad is egy-egy erőteljes, munkája érdekében mindent elkövető nagy művész, aki még sem érvényesülhetett, evvel még nem dől meg a tétele. Hiszen a legnagyobb népszerűsége és rögtöni megértésre termett munka, a Carmen is bukhatott. Annyi bizonyos, hogy nem volt még olyan művész, aki a félreismertetését rémesen meg ne sínylette volna.

Hatvany Lajos: *Irodalompolitika, Nyugat, 1911, 15 szám*

Kádár és Horthy népe

Kádár és Horthy népe vagyunk, az elmúlt húsz év összegzése képpen ennyi mondható. A nyilvánvaló párhuzamok (véres kezdés, konszolidáció, apafigurává válás, viszonylagos önrendelkezés egy nagy birodalom árnyékában) mellett inkább a különbségek a dominánsak: a két országvezető szimbólumokban és értékrendben egymás ellentétének tekinthető. S jelképként ők derengenek a háttérben választási kampányok idején.

A magyar választópolgár ennek a két közepeszerű figurának az emlékére szavaz négy évente, s a pártok teljes tudatossággal ráerősítenek a nosztalgiára. Antallék újratemetéssel, vitézi rendekkel, kacagányokkal és nemesi előnevekkel próbálták elfedni az átmenet gazdasági káosztát, s amikor ebből elege lett a népnek, akkor jöttek a szocialisták a háromhatvanas kenyérrel, s menetrendszerűen tovább: koronáztatásra Internacionálé a válasz, Árpád-sávra antifasiszta fölvonulás... Természetesen egyik oldal sem akar restaurálni, az adott rendszerek relatív jóléte és előnyei megismételhetetlenek, csupán a szimbólumok, nyelvi eszközök, külsőségek hozzák elő az ismerős várakozásokat. És az is magyar sajátosság, hogy a másik oldal bűnei kriminálisak, a miénken pedig csupa megérthető történelmi kényszer vezérelte az esetleges ballépéseket. Folyton átírjuk a történelmet, hangoztatva, hogy a nemzet: közös emlékezet.

A választópolgár lassú reakciójú képződmény, kellett pár év, mire rájött, hogy ez a váltógazdaság nálunk nem szerencsés, két nemzetet kell építeni, az egymást váltók mindig rombolással kezdik, elszámolással folytatják, s nem megy előrébb az ország szekere. Előbb adtak nyolc évet a baloldalnak, hogy próbálják meg azokat, mint emlékszünk: elszurtták. Most a Fidesz kapott kétharmadot, hogy érjen véget az állandó kormánypárt-ellenzék huzavona, egy erős vezetővel az élen menjünk már valami határozott irányba viták nélkül.

Megyünk. Hogy éppen hová és merre, az talány, de a retorika ismerős, Horthy és Kádár bölcsessége nélkül. Mert lehet hozni törvényeket külső nyomásra, s lehet részt venni Csehszlovákia lerohanásában, ha nagy a testvéri elvárás, és belül építkezni, fejlődni, növekedni. De szembe fordulni a nagy testvérral, és ennek semmi hasznát nem látni, nem tűnik nyerő taktikának. Sokat lehetne tanulni a fentírt politikusoktól, de csak szigorúan azt, ami sikeresen működött, talán csak azért, mert hagyták.

Egy kérdésben nagyon egyformák az említett vezetők és a maiak: egyikük szerint sincs szükség ellenzékre meg a demokrácia fékekből és ellensúlyokból kialakított eszközrendszerére. Elég mindezeknek a látzata. Vajon tanulták, vagy maguktól jöttek rá?

Kresz János

Gazdasági vagy demokráciadeficit?

Az antik görög drámákban a főhősöket érte a csapás, a tragédia. A kortárs görög dráma azonban a nézőket is kellemetlenül érintheti, és nem csupán azokat, akik nem ismerik fel, mi is a görög gazdasági válság alapvető oka. A jelenlegi krízis annak az eredménye, hogy populista kormányok elhittették választóikkal: szorgalom nélkül is lehet úgy élni, mint azokban az országokban – például Németországban –, ahol a megfeszített és kitartó munka az élhető élet záloga. Görögország hitelekbe dőzsölt, a kölcsönvett pénzt most meg kell adni, de az elkényelmesedett társadalomról kiderült: az inkább csak fogyasztott, pluszértéket évek óta nem termel, és tagjainak már nem is fűlik a munkához a foga. Görögország Balkán, s a balkáni reflexek Bécs határában tűnnek el.

A görög gazdasági válság más, katartikusnak aligha mondható, ám kijózanító felismerésre is vezetett: noha sokan úgy vélik, hogy Európát az elitizmus letérése és a demokrácia erősítése

Ambrus Attila

állíthatná talpra, a kiterjesztett demokrácia az Unió széteséséhez vezethetne, ezért talán inkább központosítani kellene.

„Európában ugyanis nincsenek meg a demokráciához szükséges feltételek!” – véli Herfried Münkler. A berlini Humboldt

Egyetem politológia professzora arra is felhívja a figyelmet, hogy a demokrácia erősödése az Unió széttziláláshoz vezethet. Számunkra sem meglepő a felismerése, hogy a súlyos gazdasági válság hatására egyre nő a lakosság elitellenessége. Érthető, hiszen az európai gazdasági és politikai elit felelőtlensége nagy mértékben hozzájárult a krízis kialakulásához. Az európai elit már évekkel ezelőtt tisztában volt azzal, hogy Görögországban tarthatatlan gazdasági folyamatok indultak el, a válság kitörése előtt mégsem tett semmit a bajok orvoslása érdekében. Elnézte Athén hazugságait is. Pedig már régen be kellett volna látnia, hogy ha már megteremtette az egységes fizetőeszközt, az eurót, szükség van a monetáris unió fenntartására szavatoló közös fiskális szabályok

alkalmazására is. A brüsszeli gazdasági, politikai elit ráadásul nem hozott létre európai hitelminősítőket, s ezzel kiszolgáltatta az eurózonát, és az EU-t az amerikai hitelminősítőknél. Amelyekről mostanra már kiderült, az USA katasztrofális gazdasági

helyzetéről akarták elterelni a pénzügyi világ figyelmét, mert az amerikai államháztartási modell sem áll messze a görögétől! Sajnos, igaz van Herfried Münklernek: a gazdasági

válságra a megoldás nem a szélesebb körű önrendelkezés, hanem a demokráciadeficit felvállalása és a központosítás. Az európai (és főként a kelet-európai) polgárok nagyobb beleszólása a politikába csak a nemzetállami széthúzást erősítené. Ha Brüsszel ragaszkodna a demokratikus elvekhez, és a tagállamok mindegyikében minden döntéshez elvárnánk a többség támogatását, akkor semmilyen javaslatot nem lehetne elfogadtatni. Herfried Münkler nem rejtette véka alá, hogy az EU sokkal gördülékenyebben működött, amíg minden fontos kérdésről a Párizs–Berlin tengely döntött. „Euró-

pában olyan politikai átalakításra van szükség, amely nem a demokráciát erősíti, és ezáltal nem fenyeget további dezintegrációval” – írja.

Az áldozat az antik görög dráma fontos eleme. Az uniós előnyökért a kisebbségi magyaroknak vállalniuk kellene az EU demokráciadeficitjét. Kérdés: lesz vagy elmarad számunkra a katarzisz? Mert az borítékolható, hogy az EU központosító törekvései esetén a tagállamok is feljogosítva érzik magukat a centralizációra. A kelet-európai posztkommunista államokban pedig ez az egyéni és csoportjogok szűkítését jelenti. Bűncselekménynek számíthat már egy magyar helységnevtáblával való fényképezkedés valamely település határában, a gép berregése és a vaku fénye csendhárborításként, a rövid nadrág és szandál viselése pedig közérkölcsök megsértéseként értelmezhető. Lassan annyi marad már az EU eszméjéből, hogy ilyen és ehhez hasonló megbotránkoztatás cselekedetek esetén az idegen tagállam polgára is bekísérhető a rendőrségre.

Nehéz lesz kisebbségnek lenni – de hát mikor volt könnyű?

Világválság, másodszorra?

Cseke Péter Tamás, Totka László

► Világszerzte fekete napot írtak tegnap a tőzsdék, az árfolyamzuhanások pedig mindenkiben a legrosszabb gyanút ébresztették: egy újabb világgazdasági válság kitörését. Az egyik legnagyobb áldozatok közé tartozott a bukaresti tőzsde, amely tegnap jóval nagyobbat zuhant, mint nyugati társai. Bár délutánra a piacok valamelyest megnyugodtak, délig átlagban 11–15 százalékos esés volt tapasztalható.

„A zuhanás a román tőkepiac számára nem volt akkora meglepetés, miután hasonló napokon mentek át 2008 szeptemberében, amikor a válság kirobbanása miatt a tőkepiaci felügyelet több egymást követő napon át kénytelen volt felfüggeszteni a kereskedést – magyarázta lapunknak Králik Lóránd, az Országos Tőkepiaci felügyelet biztosa. – Ma erre nem került sor, hanem az értékváltozások limitek nőttek.” Mivel néhány részvény esetében már a kereskedés kezdetén megnövelték a részvényárak mozgásterét (amely normális esetben nem haladhatja meg a 15 százalékot), az így olcsóbbá váló papírok beindí-

tották a befektetők vásárlási kedvét, aminek hatására felengedtek a piacok.

A szakember ugyanakkor hangsúlyozta: az, hogy két egymás utáni napon negatív folyamatok, azaz árfolyamvesztés volt tapasztalható a tőzsdén, azt jelzi, hogy tényleg komolyan kell venni a jelenleg kialakulóban lévő adósságválságot. Králik szerint egyre valószínűbb, hogy mindez egy gazdasági válságban fog tetőzni. Románia helyzetét súlyosbítja, hogy ilyenkor elsősorban a fejlődő országok részvénypiacairól menekülnek a befektetők.

Nincs menekvés?

Ilie Șerbănescu szerint Románia olyan gazdaság-szerkezeti problémákkal küszködik, amelyek a világ pénzpiacainak jelenlegi összeroppanásától függetlenül is újabb válságba sodorják az országot. „Helyzetünk súlyosbodását csak felgyorsítja az, ami az Egyesült Államok leértékelése után a világgazdaságban történik” – nyilatkozta az ÜMSZ-nak a gazdasági elemző. Szerinte a globális piacokon zajló folyamatok következményeként a román gazdaságban ismét befagy a hitelpiac, il-

Fekete keddet írtak a tőzsdék világszerzte, mindenki a 2008-as válság megismétlődésétől tart

letve zsugorodik a reálgazdaság. „Hihetetlen mértékben ki vagyunk szolgáltatva a külföldi piacoknak” – magyarázta.

Az elemző mindazonáltal úgy véli, nem ismétlődhet meg a két évvel ezelőtti forgatókönyv, azaz nem valószínű, hogy a pénzpiacok összeomlása után a Boc-kormány bérlevágásokat, megszorító intézkedéseket jelent be. „Szerintem a kormány védekezésül az inflációhoz fog nyúlni” – mondta lapunknak Șerbănescu.

„Jó kezekben”

Mugur Isărescu, a Román Nemzeti Bank elnöke szerint a külső tényezők közül a befektetők bizalmatlansága és a tőke kivonás fenyegetik leginkább az országot – ugyanakkor elismerte: a gazdaság „jó színre van állítva”. Tanácsosa, Adrian Vasilescu tegnap igyekezett megnyugtani a kedélyeket azzal, hogy kiállt a kormány megszorítási politikája mellett. „Jelen pillanatban Romániában sokkal jobb a helyzet, mint Európa más,

nagyobb országaiban. Nem mintha gazdagabbak lennénk vagy jobban élnénk, ám egy sor olyan intézkedést hoztunk meg, amelyeknek köszönhetően itt kevésbé drámai következményei lesznek egy válságnak.”

Stere Farmache, a Bukaresti Értéktőzsde elnöke a Hotnews.ro-nak adott nyilatkozatában kifejtette: nem hisz a pánik-forgatókönyveknek, de örömmel vesz minden állami kezdeményezést, amely a piacok megnyugtására szolgál.

Örökzöld alapok

Mivel a befektetők biztonságos alapokat keresnek, nagyon felértékelődnek a menedékvaluták – amilyen a svájci frank vagy a japán jen – illetve az arany. Az alpesi valuta tegnap áttörte a 4 lejes lélektani határt, így vészes közelségbe került az euróval való paritáshoz, amelynek hivatalos árfolyama 4,26 lej volt. Králik elmondta, hogy a kőolaj árának csökkenése is a termelés visszaesésére utaló jel, ami nem zárja ki egy újabb világgazdasági válság kitörését.

„Ez nem a 2008-as válság második hulláma. A jelenlegi egy teljesen új krízis körvonalát jelentheti, egy adósságválságot, amely a mediterrán országok felől közelít, amelynek gyújtószinórja ugyanakkor az Amerikai Egyesült Államok kezében van, miután az adósságplafon emeléssel sem tudták megnyugtani a piacokat” – válaszolta fel a gazdasági szakember.

Králik úgy véli, Romániában egyelőre a tipikus fejlődő piacokra jellemző jelenség tapasztalható: túlzott áringadozások. A most körvonalazódó krízis esetében a válság méreteitől függ majd a hétköznapi emberek pénztárcájára kifejtett hatása. ◀

Röviden

Nincs „spanyolfal”

Az érvényben levő munkapiaci korlátozások dacára a spanyol munkaadóknak továbbra is szükségük van a romániai alkalmazottakra, különösen azokban az ágazatokban, amelyekben a helyi lakosok nem szívesen helyezkednek el – nyilatkozta tegnap Sebastian Lăzăroiu munkaügyi miniszter a Mediafax szerint. Állítását a toborzással megbízott hazai cégek képviselői is alátámasztották.

Válasz az FT-nek

Következtelenség rontja le a Financial Times (FT) Magyarország-bírálatát címmel olvasói levélben reagált a magyar kormány tegnap a tekintélyes londoni gazdasági napilapban négy nappal korábban megjelent, öt bíráló szerkesztőségi cikkre. „A magyar kormány a magyarországi választóknak tartozik felelősséggel, és nem külföldi újságíróknak” – fogalmaz a kabinet. Az olvasói levélben kettős mérce alkalmazásával vádolta az üzleti körök lapját. Az FT negatív kommentárjának sokkal nagyobb ereje lett volna”, ha az újság „hasonlóan kritikus lett volna a 2002–2010 között Magyarországon hatalmon lévő baloldali kormánnyal szemben”, de – néhány „ejnye-bejnyét” leszámítva – nem így történt – állapította meg.

Verespatak: függő játszma

Borbély László környezetvédelmi miniszter

Fotó: Tofán Levente

Hírösszefoglaló

► Még hónapokba telhet, amíg a kormány tárcaközi szakértői bizottsága kiemeli a verespataki aranybányát tervező Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) által betervezett környezeti hatástanulmányt – jelentette ki hétfőn Borbély László környezetvédelmi miniszter. Borbély László környezetvédelmi és erdészeti miniszter tegnap az MTI-nek elmondta, hogy a múlt héten megkapták a magyar fél álláspontját a verespataki aranybánya beruházásával kapcsolatban, és ebből kiderül, hogy Magyarország egyértelműen elutasítja annak megvalósítását, de nem fogalmazott meg „technikai vagy más jellegű kifogást”. Borbély úgy véli, hogy Magyarország politikai álláspontot fogalmazott meg, amire a román fél majd megadja a választ. A környezetvédelmi miniszter hangsúlyozta: ő maga nem változtatt az álláspontján, az Európai

Unió legjobb szabványait érvényesíti a beruházás esetében. Emlékeztetett arra, hogy korábban járt Svédországban, ahol megvizsgált egy ottani aranybányát. Tapasztalatai szerint ott, amikor a ciántechológia végterméke a zagyatározóba kerül, már mérni sem lehet a ciánkonzentrációt. Hangsúlyozta: ugyanennek a feltételnek a teljesülését kérte az RMGC-től is, vagyis azt, hogy szorítsák a mérési határszint alá a cián mennyiségét a zagyatározóban. Hozzátette azonban, a hatástanulmány elemzése még hónapokig eltarthat. Az RMGC Verespatakon 330 tonna aranyat és 1600 tonna ezüstöt akar kitermelni ciántechológia alkalmazásával, amit Magyarország mellett számos hazai civil szervezet, valamint a Román Tudományos Akadémia és az ortodox egyház is ellenez. A beruházónak a környezetvédelmi engedélyt kell megszereznie a bánya megnyitása érdekében. ◀

HIRDETÉS

www.magyarnapok.ro

KÁÁÁR
LENE
KIHAGYNI!

kolozsvári
magyar napok
2011. augusztus 15–21.

RÚZSA MAGDI DEÁK BILL GYULA CHARLIE
KISTEHÉN KOLOMPOS 100 TAGÚ
BENKŐ DIXIELAND BAND CIGÁNYZENEKAR

URSUS MOY otpbank BETHLEN GÁBOR ALAP (a/fcm) KOLOZS MEGYEI TANÁCS

új magyar szó DUNA TVR Paprika Bédő Fülöp csop. 99.4fm transindex Szabadság

MOGYE: mégis lesz tiltakozás

ÚMSZ

► Körmennel tiltakozik holnap Marosvásárhelyen a Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesület (RMO-GYKE), mert a civilszervezet szerint sérülnek a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem magyar hallgatóinak és oktatóinak a jogai. A körmenetet egyelőre nem engedélyezték a helyi hatóságok. A polgármesteri hivatal szerint a civilek nem is kérték engedélyt, hanem csupán bejelentették az akciót. Dorin Florea polgármester a helyi magyarok jogait védi a magyar demonstrációtól, mert úgy véli, ez az akció az etnikai feszültség növeléséhez járul hozzá. A tervek szerint az imával egybekötött tiltakozást azonos időpontban, Marosvásárhelyen kívül, Európa tizenkét fővárosában szerveznék meg, köztük Budapesten is. A többnyire egyetemi tanárokat tömörítő civilszervezet elsősorban az egyetem román többségű szenátusának a magyar tagozat megalakulása ellen irányuló akciója miatt tiltakozik. A magyar tagozat megalakulásáról határozó gyűlésen azonban a magyar oktatók sem jelentek meg a döntéshozáshoz szükséges arányban, így ők is hozzájárultak az egyetemi átszervezés kudarcahoz. A csütörtök estére tervezett akció szervezését a szélsőjobboldali Erdélyi Magyar Ifjak (EMI) és a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom (HVIM) is támogatja. ◀

„Megvesszőzött” útlevelek

Kovács Zsolt

► Nem „csonkítják meg” többé a magyar nemzetiségű román állampolgárok nevét a Romániában kibocsátott útlevelekben: tegnapról a belügyminisztérium rendelkezése értelmében az úti okmányok a teljes, ékezetekkel ellátott személynevet tartalmazták.

Nem csak magyar ügy

Eugeniu Constantinescu, a Kovászna megyei útlevél-osztály vezetője arról tájékoztatta lapunkat, hogy a sokak számára fontos rendelkezést az elektronikus útlevelek és az ideiglenes jelleggel kibocsátott útlevelek esetében is alkalmazták. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a „nyelvi reform” nem csupán a magyar kisebbség számára fontos hír, hiszen a román és német közösség tagjai is használhatják az adott nyelv helyesírásának megfelelő jeleket.

Mint ismeretes, a személyazonossági igazolványok esetében évek óta érvényes a fenti rendelkezés, így az útlevelek után már csak a gépkocsivezetői jogosítványban szereplő, személy, utca és településnevek helyes, ékezetes írása lesz csonka.

A jogosítványokban hat éve még ékezetekkel szerepeltek a tulajdonos személyi adatai, 2005-ben azonban az új, digitális alkalmazásra való hivatkozással eltörölték az írásjelek használatára vonatkozó előírást. Emiatt Háromszéken több panasz is érkezett az illetékes hivatalhoz, az il-

letékesek azonban eddig nem adtak sem érdemi választ a miértekre, sem ígéretet a változásra. Úgy érveltek, országos döntésről van szó, a központi számítógépes rendszer nem teszi lehetővé a módosítást.

Jogosítványhoz nem jár

Eugen Deaconu, a Kovászna megyei jogosítványok kiadásával és a gépkocsik beíratásával megbízott hivatal parancsnoka lapunk érdeklődésére egy újabb verzióval állt elő. Szerinte a dokumentumok ékezet nélküli kibocsátását az indokolja, hogy a közúti forgalmat ellenőrző rendőr így könnyebben megtalálja a számítógépes adatbá-

zisban az okirat tulajdonosát. Ha ugyanis az ékezeteket – kellő nyelvismeret híján – rosszul üti be, lehetetlenné válik a gyors intézkedés. Elismerte ugyanakkor, hogy a pontatlan írásmód nem csak a magyar nemzetiségű polgárokat zavarhatja, hanem a románokat is, hiszen például egy Bălănești-ből is Balalau lesz, és a települések megnevezéséről is eltűntek az ékezetek.

Hamisan érvelnek

A lapunk által megkérdezett háromszékiek egyöntetűen hiányolták az ékezetet a jogosítványokról, igaz, akadt olyan személy is, akinek érdeklődésünk előtt fel-

sem tűnt, hogy hibásan írták ki a nevét. A sepsiszentgyörgyi Árpád István, aki egyébként Árpád Istvanként szerepel a gépkocsivezetői jogosítványban, felháborodva mutatott rá arra, hogy nem áll a lábán a hatóság magyarázata, hiszen a közúti ellenőrzéskor a rendőr a jogosítványon szereplő személyi szám alapján, ékezetekkel vagy ékezet nélkül is könnyen beazonosíthatja a tulajdonost. A fiatalember elmondta: négy évvel ezelőtt cserélte ki a jogosítványát, amikor a hivatal közelében berendezkedett másolóirodában állították össze a szükséges iratsomót. A másolóiroda és az ügyintéző ablak közötti ötven méteren tűnt fel, hogy a nevééről

eltűntek az ékezetek, annak ellenére, hogy korábbi dokumentumban neve ékezetekkel szerepelt. Árpád István a hiányosságra felhívta a hivatal ügyintézőjének figyelmét is, de az nem tett eleget a korrekciós kérésnek.

Akarnák, ha tudnák

A marosvásárhelyi útlevél-osztályon tájékoztatásunkra elmondták: sokan ragaszkodnak a nevek helyesírásához, akad, aki érzelmi okokra hivatkozik, és akad, aki azt állítja, zavart okoz, hogy az úti okmányban egyféleképpen, a többi dokumentumban pedig másképpen szerepel a neve. A személyi igazolványok esetében szinte mindenki akkuratusan leellenőrzi, hogy minden vessző a helyére került-e, igaz több magyarul tudó alkalmazott is dolgozik az irodában, így kéznél van a nyelvi segítség. A hivatalnokok szerint a vesszők elhelyezése nem jelent többletproblémát, hiszen a személyi adatok felvétele így is rendkívüli odafigyelést és pontosságot igényel. Az általunk megkeresett számítógépes szakember mondva-csináltnak nevezte a digitális akadályokra való hivatkozást, és emlékeztetett, hogy a számítógépes programok megengedik az úgynevezett ascii kódok használatát. Ha a hatóság alkalmazni szeretné a jogosítványon is az ékezeteket, akkor például az alt+130 kombinációjával az „é”, az alt+131-el az „á” betű használható úgy, hogy a megjelenés bármely rendszer számára kompatibilis legyen. ◀

A jogosítványokon „csonkák” a magyar nevek. Nem értik az ékezeteket a járőröző rendőrök?

Aranyrablás a sztrádán

ÚMSZ

► Fegyveres rablók állták útját tegnap délelőtt egy Bukarestből Pitești irányba, Râmnicu Vâlcea felé haladó személygépkocsinak, a 83-as kilométerkönel végrehajtott rablás révén 22,7 kilogramm arany ékszer zsákmányoltak az eddig ismeretlen rablók.

A rendőrség nagy erővel vonult a helyszínre, jelenleg is folyik az arany ékszereket szállító cég három alkalmazottjának, az autót vezető sofőrnek és a rendkívül értékes szállítmány két kísérőjének a kihallgatása. Egyelőre azt sem tudni, mennyi az értéke a rablott kincsnek, becslések szerint mindenképpen meghaladja az egy millió eurót, de – az ékszerek kimunkáltságától függően – a jelzett összegnél jóval magasabb lehet a kár.

Az elsődleges információk még arról szólnak, hogy 43 kilogramm aranyat vittek el az elkövetők, az anyagi kár pedig meghaladja a kétmillió eurót. A bűncselekményről annyit tudni, hogy a bukaresti ékszerész cég VW Passat típusú, korszerű

és jól felszerelt autóját váratlanul egy Honda előzte meg, majd rövid üldözés után az út szélére kényszerítette a menekülőket, akik végül megadták magukat. A tettesek maszkban, fegyverrel támadtak az ékszerszállítókra és az ékszerek átadására kényszerítették azokat.

A károsult céget a bukaresti cégjegyzék szerint 2010 július 15-én alapította egy török állampolgár Ayhan Numan, de az ékszerészeti ügyvezetőjeként a szintén török állampolgárságú Huseyin Karabacak van feltüntetve. A tegnap délelőtt póru jár járművet szintén egy török férfi vezetett. A rendőrség vizsgálja a rablás körülményeit, valamint azt is, hogy a rendkívül nagy értékű szállítmány az előírásoknak megfelelően kezelték-e a cég alkalmazottjai, eleget tettek-e az ilyenkor meghatározott biztosítási szabályoknak. Lapzártánkig sem Ayhan Numan, sem Huseyin Karabacak nem nyilatkozott a sajtónak, így azt sem tudni, hogy a szállítmányra kötötték-e a tulajdonosok biztosítást. ◀

Jobbikos provokáció történt Kolozsváron?

Hírosszefoglaló

► A szélsőjobboldali *Barrikád* című lap „pályázatán” vett részt a *Mediafax* hírügynökség információi szerint az a magyarországi turistacsoport, akiket hétfő hajnalban kísérték be a kolozsvári rendőrségre, miután a város bejáratánál magyar nyelvű helynévtáblát akartak elhelyezni. A *Barrikád* felhívása a román hírügynökség szerint arról szólt, hogy a pályázaton résztvevők minél több erdélyi város bejáratánál készítsenek magyar nyelvű feliratokat dokumentáló fotókat.

Versenyt magyarisítottak

Tegnap az ügyben eljáró hatóság közleménye szerint a hattagú csoportból két magyar állampolgárságú férfit gyanúsítottak meg közkereslet elleni vétséggel és csendháborítással. Mint arról korábban hírt adtunk, a hat miskolci hazafelé tar-

tott, amikor Kolozsvár határában fényképezkedni akartak az általuk kifüggesztett magyar felirat mellett. Miután a rendőrség bekísérte őket a helyi rendőrségre Szilágyi Mátyás főkonzultól kértek segítséget, aki lapunk megkeresésére elmondta, a román hatóságok „korrekt” módon jártak el. A négy magyarországi férfit – az 56 éves Miklós Árpádot, a 43 éves B. Lajost, a 27 éves M. Árpád Ferencet és az 53 éves T. Leventét több mint nyolc órán át hallgatták ki. Két utastársuk, egy, a csoporttal utazó nő, és egy gyerek ügyében a konzulátus gyors és méltányos eljárást kért. A gyanúsítottak elmondták, nem csak a Kolozsvár tábla volt a tulajdonukban, hanem egy „Torda” feliratot is magukkal vittek.

Nem turista, politikus

Alma Livia Brehariu-Bruja, a Kolozs Megyei Rendőr-felügyelőség szóvi-

vője lapunknak cáfolta, hogy őrizetbe vették volna a miskolciakat. „A hétfőn bekísért kirándulócsoport hat tagja közül négyet hallgattunk ki, közülük kettő ellen indítottunk eljárást. A két gyanúsított szabadlábon védekezhet, a másik két személy csupán szemtanúként érintett az eljárás során. A Büntetőtörvénykönyv a közrendháborítást 1-től 5 évig terjedő börtönbüntetéssel szankcionálja” – mondta a szóvivő. Az ügyben érintett Miklós Árpád egyébként politikus, a Borsod megyei közgyűlés jobbkios frakciójának elnöke. Szegedi Csánád, a Jobbik EP-képviselője köszönetét fejezte ki politikus társának a kolozsvári akcióval kapcsolatban, és úgy fogalmazott, a romániai hatóságok „nyíltan provokálják” az erdélyi magyarságot. A szélsőjobboldali politikus jelezte, reméli hamarosan kezdet foghat a kolozsvári rendőrségre bekísért Miklós Árpáddal. ◀

► Röviden

Kezdődik az EMI-tábor

Vona Gábor a Jobbik elnöke a díszvendége a ma kezdődő gyergyószentmiklósi EMI-tábornak, a politikus a szélsőjobboldali szervezet ellenzék szerepéről tart előadást. A rendezvénysorozatban a Fidesz egyetlen képviselője, Ékes Ilona vesz részt, az RMDSZ-t, az MPP-t és az EMNT azonban több politikus is képviseli. Az EMI-tábor a hagyományokhoz híven idén is támogatja Hargita Megye Tanácsa, szokatlan módon a jobbkios politikuskok fellépéséhez hozzájárul a Bethlen Gábor Alap mellett a Communitas Alapítvány is.

Sikerévad a tengerparton

„Nem volt még ennyi turista a Fekete-tenger partján, amióta az illetékes minisztériumot én vezetem” – közölte blogján Elena Udrea. Az elmúlt hétvégén kétszázszázren látogattak az üdülőövezetbe, a hazai szállodák a szeszélyes időjárás ellenére teljesen megteltek.

Verespataki Balkán-pszichózis

Interjú Moscu Katalin műépítésszel, az RMGC épített örökségi szaktanácsadóval

Farkas István

► Az elmúlt napokban civil szervezetek támadták Kelemen Hunor művelődési minisztert, amiért szerintük veszni hagyja Verespatak kulturális örökségének egy részét. Miből áll ennek a Fehér megyei községnek a kulturális öröksége, ami körül az elmúlt időszakban hatalmas vita bontakozott ki?

– A legnagyobb vitát a verespataki örökség kapcsán a régészeti leletek kavargják, de fontos megjegyezni, hogy erről tíz évvel ezelőtt vajmi keveset tudunk. A római kori régészeti örökséget senki nem bolygatta mindaddig, amíg a Roşia Montană Gold Corporation nem kapta meg a licenct és nem kezdett kutatásokba. Ez konkrétan öt helyszínrre korlátozódik: a Katalin-tárna, a Páru Carpeni-i hidraulikus rendszer, a Holló köve (felszín és tárnák), a Tăul Găuri-i halotti emlékmű, illetve az árvadtanyai római kori lakóépületek. Ezek közül egy, a Katalin-tárna (ennek jelenleg folyik a felújítása) található a történelmi településközpontban, a többi négy pedig elszórtan az ipari területen. Minden lelőhely saját védelmi területtel rendelkezik, ezeket bármilyen ipari befektetésnek ki kell kerülnie, sem út, sem egyéb nem épülhet oda. Emellett ott van az épített örökségi rész – ez Verespatak felső falurészében tömörítve található, de az alsó faluban is van néhány műemlék épület. Verespatakon jelenleg 42, úgynevezett B kategóriás épített örökségi objektumot jegyeznek, ezek közül egyik a történelmi központ, a fennmaradó műemlékekből 35 a történelmi tele-

pülésközpontban található (ezek 75 százalékát birtokolja az RMGC), a többi önkormányzati, egyházi, illetve magántulajdonban van. Ezenkívül ott van még az ipari örökség, amely alatt a bányászathoz kapcsolódó felszereléseket, tárgyakat kell érteni, illetve a néprajzi rész, ami azért is érdekes, mert itt nagyon sok kultúra tevődött egymásra.

► Melyek ennek az örökségnek a magyar vonatkozású értékei?

– A bányászati tevékenység fellendülési korszaka az 1730-as években következett be, amikor Mária Terézia megteremtette a politikai és jogi keretet ahhoz, hogy központilag ellenőrzött módon folytatódjon a bányászat. Az ő rendelete következtében épültek meg például azok a gyűjtőtávok, amelyek közül három megtalálható a védett övezeten belül is. Olyan magyar nevek maradtak fenn, mint például Székely, Pécs vagy Almásy, a családok pedig továbbra is látogatják a magyar felekezeti templomokat. A magyar hatás mellett még rendkívül erőteljes a német, és természetesen akadtak zsidók is. A 19. század harmincas éveiben beindult az iparosodás, illetve a társadalmi fellendülés, ebben az időszakban a helyi kis házikók mellett megjelentek a kőből épült polgári középületek és kétszintes lakóházak. Ez a rurális településszövetre rátevéődött urbánus szerkezet az, ami Verespatak képét kiemeli a környező települések sorából.

► Milyen állapotban van jelenleg a verespataki kulturális örökség?

– Egy szóban jellemezve a helyzetet: rosszban. Ehhez persze hozzá kell tenni, hogy szinte minden, ami itt épült, fából van, ami nem igazán áll ellen az időjárás viszonyainak. Emellett azt is hangsúlyoznám, hogy az elmúlt években itt senki nem folytatott örökségvédelmi kampányt. Azok a házak, amelyekben jelenleg nem lakik senki, néhány tél alatt látványosan tönkremennek. Én 2007-ben leltároztam fel a verespataki épített örökséget, a 230 házból körülbelül húsz volt olyan állapotban, amit már nem lehetett megmenteni, mintegy 160 esetében a tartószerkezetet azonnal meg kellett erősíteni – ez másfél évet tartott. A konkrét restaurálási munka két és fél évvel ezelőtt indult, akkor három épületre készült el a

restaurálási terv, ebből az aranybányát tervező Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) finanszírozásával egyik valósult meg, az úgynevezett múzeum, a 325. számú szám; nemrég nyílt meg a régi polgármesteri hivatal építőtelepe, hamarosan pedig a régi iskola helyreállítását is megkezdjük – mindkettő szálláshelyé lesz átalakítva. Jelenleg a védett övezetben található mintegy 50 épület felújítási terveit rendeltük meg, és most van előkészületben további 58 épület felújítási terveinek csomagja. Emellett egy panzió és egy étteremterv készítése is folyamatban van, mindenik RMGC-s finanszírozással.

► A román állam anyagiakal mennyiben támogatja

Verespatak kulturális örökségének megmentését?

– B kategóriás műemlékek szinte semmi esélye nincs arra, hogy bármilyen állami támogatást kapjon, a nemzeti örökség körülbelül húsz millió eurós alapját megpróbálják leosztani az A kategóriás műemlékeknek. Ha jól tudom, a régészeti örökségek támogatásának még ennyire sincs kultúrája Romániában. Verespataknak tehát zéró esélye van arra, hogy állami támogatást kapjon, még kevésbé az épített öröksége. Magánberuházás nélkül semmilyen verespataki örökségi összetevőnek nincs esélye a megmaradásra. Az RMGC egy összetett örökségvédelmi tervvel rukkolt elő – erre még Nyugaton is ritkán akad példa.

► A hazai civil szervezetek szerint a bányaterületen napi több tonna dinamittal robbantják majd a kőzeteket, percenként járnak a tehergépkocsik, így teljesen képtelenség megőrizni azt a kulturális örökséget, ami nem esik a bányászat áldozatául.

– Ez nem más, mint Balkán-pszichózis. Mindenki meg van győződve arról, hogy ha el lehet rontani valamit, akkor azt Romániában el is rontják, minimum minden tönkre fog menni. Én dolgoztam például Finnországban is, ahol csak úgy lehet építeni, ha gránitot robbantanak. Helsinkiben belvárosában naponta többször robbantottak – mindannyiszor úgy, hogy senki és semmi nem sérült meg. Ugyanúgy, mint minden egyéb, technológia kérdése, az RMGC ballisztikai terveit egyébként is nyilvánosak, lehet dokumentálni.

► Az RMGC 70 millió dolláros keretet ígér Verespatak kulturális örökségének megmentésére. Romániai civil szervezetek viszont azzal vádolják a kulturális minisztériumot, hogy régészeti mentesítési bizonylat kibocsátásával veszni hagyja a Kirnyik-hegységben levő római kori tárnákat.

– Tisztázzunk valamit. Itt arról van szó, hogy a Kirnyikben is (!) vannak római kori tárnák, nem a legépebbek, legszebbek, de ott is (!) vannak. Ezt úgy kell elképzelni, hogy a 141 kilométernyi tárnából, amit Verespatakon feltérképeztek, hét kilométer a római kori, az is szakaszokban, egy része található a Kirnyikben, a többi elszórvva, többek között a védett területeken is, ami megmarad. Ha például látogathatóvá akarják tenni a római kori tárnákat, az érdeklődőknek, ahhoz, hogy eljussanak egy húszméteres tárnaszakaszhoz, át kell menniük egy háromszáz méteres modern kori tárnán, ami csak gumicsizmával járható. Mindezt persze maximálisan biztonságossá kell tenni, meg kell oldani a víz kiszivattyúzását, ugyanis a híres kirnyiki tárnák, illetve a lépcsős galéria magas vízállásakor teljesen feltelik vízzel. Kérdés, hogy van-e a román államnak húszmillió eurója erre, és további évi egymillió karbantartásra? Figyelembe véve, hogy hasonló római kori tárnák találhatók Brádon, amelyek a kilencvenes évek közepéig látogathatók voltak, a tárna tönkrement, az előtte álló őrbódé összedőlt. Senki nem látogatta, pedig ugyanolyan római kori, mint a Kirnyik tárnája.

Készülődnek a Partiumi Magyar Napokra

Sike Lajos

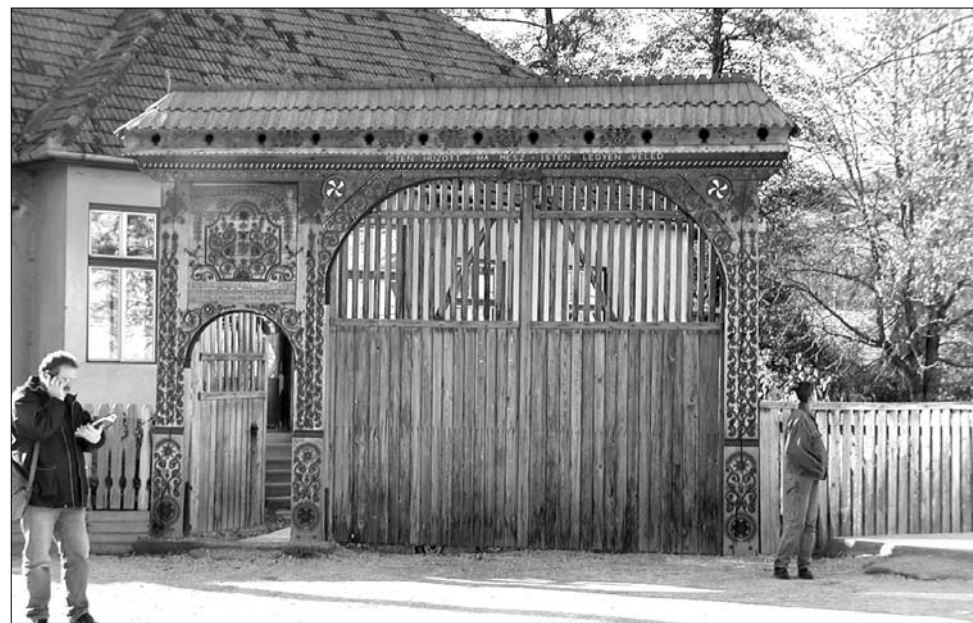
► Augusztus utolsó hétvégén tizedik alkalommal rendezik meg Szatmárnémetiben a Partiumi Magyar Napokat. „Talán a legnagyobb újdonság az, hogy a több súlypontos program a Kossuth-kertből visszakérül a belvárosba. Némi túlzással azt is mondhatnám, hogy visszafoglaljuk a történelmi belvárost. Már amennyiben történelmi például az új főter, ahol augusztus 28-án a világ-hírű budapesti 100 Tagú Cigányzenekar igyekszik elbűvölni, szerintem garantált sikerrel a szatmáriakat” – magyarázta érdeklődésünkre Stier Péter színházigazgató, a Partiumi Magyar Napok szervezője. Hozzátette, a rendezvényen ugyanakkor fellép a Ghymes együttes is. Mint elmondta, a Tűzoltótorony előtti téren felállított színpa-

don a tervek szerint fellép a Harag György Társulat *Az anconai özvegy* című komédiával, illetve a debreceni Csokonai Színház, amely egy operett-gálát mutat be az érdeklődőknek. „A Kossuth-kert színpadán többek között Polgár Péter és Orosz György szórakoztatja a gondúzásra vágyó közönséget. Még tucatnyi együttest számos ismert nevet említhetnék, mert a program a rendezvény hagyományaihoz méltóan most is színes és változatos, minden ízlést igyekszik kielégíteni” – fogalmazott lapunk megkeresésére Stier Péter. A X. Partiumi Magyar Napok szervezője hangsúlyozta, a partiumi magyarok összetartozását ezenkívül a Kossuth-kert évszázados fái alatt kínált magyaros ízű ételek és italok, illetve a magyar kézművesek termékei is erősítik majd. ◀

Megújuló székely kapuk

ÚMSZ

► Idén is zajlik a Hargita Megye Tanácsa és Méréfalva helyi tanácsa által támogatott, Utcakép, falukép program Méréfalván, amely a székely kapuk felújítását célozza, a munkálatokért felelős szakbizottság több mint negyven kapu restaurálását vette tervbe – írja a *Szekelyhon.ro*. Nemcsak a díszes, festett, hanem az egyszerű székely kapuk restaurálása is elengedhetetlen, hisz a program végső célja az, hogy egyékes falukép alakuljon ki Méréfalván, hogy a kevésbé mives kapuk se maradjanak ki az összképből. Dávid Lajos, Méréfalva polgármestere a portálnak adott nyilatkozatában hangsúlyozta, az előzetes felmérés során számtalan olyan székely kaput találtak, amelyeket nem szakszerűen, szakértők bevonásával újítottak fel. Elmondása szerint a

Méréfalván több mint negyven székely kapu felújítását vették tervbe

Fotó: Gyulay Zoltán/archív

felújítási munkálatok egyik kihívása a kaputulajdonosokkal való kiegyezés. A program anyagi támogatása mellett esetenként a porta tulaj-

donosának hozzájárulására is szükség van, ilyenkor vagy faanyaggal vagy pénzzel szállnak be munkálatokba – magyarázta a polgármester.

Az Utcakép, falukép program hosszú távú célja felhívni a lakosság figyelmét az épített örökség megőrzésének fontosságára. ◀

Mínusz egy, nulla, Sziget!

Ma kezdődik „hivatalosan” a két napja tartó tombolás Budapesten

Toronyi Anikó, Budapest

► Valójában már a hétfői „mínusz egyedik” és a tegnapi „nulladik” nappal kezdetét vette a budapesti Sziget fesztivál, ám hivatalosan csak ma indul a nagyszabású rendezvénysorozat. Megszaporodnak a koncertek, sűrűsödik a program, azaz beindul az igazi pörgés. A világ számos pontjáról érkeztek fellépők: ma koncertezik például az Empire of the Sun, a Within Temptation, az Interpol, a Pulp és a Hurts. Magyar részről is erős a felhozatal: fellép a Balkan Fanatik, a Magashegyi Underground, a Brains, valamint a Quimby zenekar.

Megéri a „jutalomfalatka”

A szervezett rendőri felügyeletnek köszönhetően már jóval a Sziget bejárata előtt zökkenőmentes az emberáramlás. Koronával elkerített folyosó fogadja a tömegközlekedéssel érkező fesztiválozót, aki a HÉV-ről leszállva már csak egy irányban haladhat. Ez a ráccsal szegélyezett ösvény, amely egészen a Sziget bejárataig vezet, elsőre kissé olyan érzetet kelt, mintha az ember kísérleti egéerként haladna egy akadálypályán, ahol sorra le kell küzdenie a nehézségeket. El kell viselnie a tömeg sodrását, kerülnie kell az „olcsó napi és heti jegy”-árusokat, és a bejutáshoz ki kell bírnia a hosszadalmas várakozást. Ha azonban sikerrel kiálltuk ezeket a megpróbáltatásokat, a „jutalomfalatka” mindenért kárpótolt bennünket – fergeteges hangulatú szigetvárosba csöppenünk, ahol minden feltétel adott a könnyed szórakozáshoz. Nem csoda, ha a rendezvény most is nagyszámú érdeklődőt fogad be. Annál is inkább, mivel a felvezető mínusz egyedik, illetve nulladik nap tisztességesen előmelegítette a közönséget a rá váró program-zuhatagra.

A Gesztivál pozitívuma

A mínusz egyedik napi, csaknem háromórás Gesztivál kiváló

fesztiválindító programnak bizonyult. A látogatókat még a viharral fenyegető időjárás sem ijesztette el. Sokan kabátban, sálban, sőt, némelyek esernyővel és gumicsizmával felszerelve érkeztek a helyszínre. A vihar azonban szerencsére a koncert végéig türtőztette magát, és csak közvetlenül azután kezdett ismét csöpögni az eső. De a fesztiválozóknak nemcsak az időjárásra, a Gesztivál hangulatára sem lehetett panaszkodni. A nagy dumás zenei „ezermester”, Geszti Péter kétségtelül megállta a helyét a Sziget nagyszínpadán; a Gringo Sztár fiatalos lendületű új formációjának bemutatkozása után a közönségnek izlésesen összeállított retropartiban lehegett része. A minden korosztályt képviselő közönség egy emberként énekelte az olyan jól ismert dalok refrénjét, mint amilyen például a *Ma jól vagyok*, vagy a *Ringasd el magad*. Am a Jazz+Az, illetve a Rapülök 80-as és 90-es évekbeli dalain kívül felcsendült még a Geszti Péter és a Balkan Fanatik együttmű-

Visszafordították a tüntetni próbáló férfit

Nem engedte be a budapesti Sziget fesztiválra az előzőleg a Hatvanégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom nevében demonstrációt bejelentő férfit a biztonsági szolgálat. A fesztivál helyszínére, a Hajógyári-sziget Nagyréjtjére meghirdetett tüntetés bejelentője, Gyimesi Zoltán tegnap reggel próbált meg bejutni a Szigetre, de a biztonsági szolgálat jegy hiányában visszafordította, és rendőri segítséget kért. A rendőrök a biztonsági szolgálatra bízták, hogy átengedik-e a férfit. A tüntető azt mondta, az őt faggató újságíróknak, hogy ettől függetlenül mindennap megpróbál majd demonstrálni az általa bejelentett helyszínen.

ködésével készült *Repülj madár* című szám is, amely Magyarországon 2011-es népszerű imázs-filmjének az aláfestő zenéje.

Nulladik nap Price-szel

A nulladik nap alighanem tovább fokozta a Sziget pezsgő hangulatát. Az este fénypontjának vitathatatlanul Prince ígérkezett. Eközben a Pesti Est Világzenei Nagyszínpadán a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara és tizenegy hazai zenekar két-két, azaz összesen 22 klasszikus popdalának nagyzenekarra hangszerelt változatát tadtak

elő. Természetesen a koncertlátogatáson kívül számos egyéb szórakozási lehetőség is kínálkozik. Többek között kipróbálhatjuk azt az igen egyszerű, ám rendkívül szórakoztató játékot, amelyben szimulációs program segítségével a kivetítőn tetszőleges helyszínre, például egy dunai hídra csöppenhetünk, és a gyönyörűen animált környezetben ugrálva sirályokat halászhatunk le az égről. Akik azonban valami maradandóbbra vágnak, betűhetnek a Sziget saját tetováló szalonjába is, hogy aztán egy életre szóló emlékekkel térjenek haza az idei fesztiválról. ◀

A Sziget Fesztivál mínusz egyedik napján Geszti Péter retropartit tartott a Hajógyári-szigeten

Fotó: sziget.hu

Veszélyes az internetes zaklatás

Hírosszefoglaló

► Az internetes világ mindegyik jelen lévő valósága és az onnan érkező fenyegetések sajátos természete miatt a digitális zaklatásnak sokkal súlyosabb következményei vannak az áldozatokra nézve, mint a hagyományos szóbeli-érzelmi megfélemlítésnek – figyelmeztetnek a szakemberek. Amerikai kutatók eredményei szerint az interneten randizó nők esetében tízből átlagosan négyen szenvedtek az elektronikus zaklatás valamely formájától és a digitális zaklatók 20 százaléka a közösségi hálózatokat használja fel az áldozatai gyöttréséhez. „A zaklatók egyre gyakrabban használják a modern technológiát célpontjaik megfigyelésére, illetve kínzására, és az internetes ül-

döztetés minden negyedik áldozata olyan módszerekről számol be, mint a fenyegető e-mailek, vagy az azonnali üzenetek” – hangsúlyozta Elizabeth Carll az Amerikai Pszichológiai Társaság éves kongresszusán tartott beszédében. Az áldozatok feszültek, nyugtalanok érezhetik magukat, és emellett féltelmek, rémálmok kínozzák őket, valamint étkezési és alvási nehézségek is jelentkezhetnek náluk – tette hozzá a társaság médiapszichológiai részlegének szakembere. „Saját megfigyeléseim szerint az internetes zaklatás vagy e-mailen érkező fenyegetések miatti tünetek sokkal súlyosabbak lehetnek a szemtől szemben történő szóbeli bántalmazásnál” – idézte a szakembert a *The Daily Telegraph* című brit lap. „Az

internetes kommunikáció állandó ébersége és az információkhoz való globális hozzáférés miatt az áldozatoknak nincs lehetőségük elbújni egy biztonságos helyre” – tette hozzá. Évente mintegy 850 ezer amerikai felnőtt válik internetes zaklatás célpontjává. Carll szerint a zaklatáshoz használt technológiák ugyanakkor könnyen önmaguk ellen fordíthatóak. „Képzelnék el egy olyan mobiltelefonos szolgáltatást, amely képes megmondani, ha a zaklató éppen a közelünkben van. Egy ilyen program akár életmentő is lehet” – fogalmazott. A rendőrségnek és a szociális szolgáltatásoknak sokkal több elektronikus módszert kellene alkalmazniuk az internetes zaklatások megállítására érdekében – hangsúlyozta a szakember. ◀

Kettős tükröz

Janet Jackson emlékeztetés cicivillantása óta óvatossá az amerikai tévéadók, a nagyszabású díjkiosztók vagy más nézett eseményen valamelyik célstábot celeb véletlenül kibuggyantja mellé a hasig kivágott göncből, 3 másodperces késleltetéssel adják csak az elméleti élő adást, megelőzendő a tévét néző gyermekek és felnőttek lelkében jövátételten károkat okozó eseményt. Nicki Minaj énekesnő az ABC Good Morning America nevű reggeli magazinműsorában bocsátotta közszemlére melleit, bimbóit, mindenestől. A PTC nevű aggódó szülőket tömörítő bigott szervezet azt követeli, hogy inmentől minden (!) műsorban legyen 5 másodperces csúszás, és akkor nem lesz több véletlen csöcs a képernyőn. Hasonló eset történt kis hazánkban is, egy tengerparti divatbemutató tudósítói nem kímélték a nézőket azokról a képektől, amelyeken az egyik hölgy a ruha mellett melleit is villantotta. Késleltetést persze senki nem kért.

(eft)

Röviden

Félrevezető RMGC-reklámok

A Román Reklámszövetség (RAC) reklámspotjainak módosítására szólította fel a verespataki bányabefektetőt, a Roşia Montană Gold Corporation (RMGC), mivel úgy véli, azok téves információkat tartalmaznak a bányaprojekt hatásaival és következményeivel kapcsolatban. A felszólítás szerint a „megoldás, nem mese” szlogen rágalmozó, ugyanis a mese szóval kétségbe vonják a kitermelés ellenzőinek érveit. Ugyanakkor az a kijelentés, miszerint „Verespataknak szüksége van pénzre a történelmi műemlék épületek restaurálásához és a római galériák megőrzéséhez” csak részben igaz, mivel ezek a tevékenységek nem szerepelnek az RMGC tevékenységi leírásában.

Lady Gagát plagizálással vádolják

Rebecca Francescatti hivatalosan is megvádolta Lady Gagát azzal, hogy a *Judas* című dala valójában az ő 1999-ben írt szerzeményének, a *Judának* a másolata. Francescatti részeseletet szeretne a *Judas* nyereségéből az őt ért károkkért cserébe. Az énekesnő ügyvédje azzal érvel, hogy bár a stílus egészen más, a dallamvezetés, és a kórusok teljesen megegyeznek, és Francescatti csupán elismerést szeretne valamiért, amit ő alkotott. Lady Gaga oldaláról még nem érkezett visszajelzés a vádakra.

Véget ér a Született Feleségek

A *Született Feleségek* utolsó évadja indul ősszel az ABC amerikai televíziós csatornán. A hírt Marc Cherry a sorozat írója és Paul Lee az ABC vezetője közösen jelentette be egy amerikai tévékritikusoknak szervezett rendezvényen. A sorozat szereplői szomorúan fogadták a hírt, hiszen így elesnek az epizódonkénti 400 ezer dolláros keresetüktől.

MÉDIAPARTNER

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

.....
.....
.....

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.
Postacím: 030032, Bucureşti, Lipsani nr.29-31, O.P. 15, C.P. 40

* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

CSÜTÖRTÖK
2011. augusztus 11.

A nap filmjei

RTL Klub, 21.20

Richie Rich - Rosszcsont beforr

Kertjében ott a hullámvasút, a ringlispi még nem jutott eszébe. Ha megéhezik, betér a saját McDonald's üzletébe harapni valamit. Van valami közös ügye Claudia Schifferrel. Ő Richie Rich, a gézengúz milliomas kölyök. Életéből csak egy-egy valami hiányzik: a barátokat még a legtökéletesebb komornyik sem pótolhatja. Egy elvetemült banditának pont a Richie-vagyona fáj a foga.

TV2, 21.25

Bölcsek kövére

Azzal még semmit sem mondtunk, ha eláruljuk, hogy Sherman Klump professzor a legnagyobb arc az egyetemen. Mindkét értelemben. Ő a bölcsek kövére! Ez a tudós koloszalis. Az agya fenomenális. A teste kriminális. A családja abnormális. A szerelmi élete pedig katasztrófális. Ez a minden hájjal megkent hasas pasas, ez a túlsúlylalt sújtott makro-professzor, aki alig fér a bőrébe.

DUNA TV, 22.00

Ötfős hadsereg

A mexikói forradalom idején egy ember, akit csak a Hollandként emleget mindenki, összehívja négy régi cimboráját egy eszeveszett vállalkozáshoz. A terv: egy félmillió dollár értékű aranyrakományt szállító vonatot támadnak meg, amit több tucat katona őriz, és amely ellenőrzőpontok egész során halad keresztül. A filmet nemzetközi sztárgárdával forgatták.

KOSSUTH RÁDIÓ

7.00 180 perc 9.00 Hírek 10.00 Napközben 12.05 A Hely 12.30 Vendég a háznál 13.01 Déli harangszó 13.30 Magánhangzó 14.04 Rádiószínház 14.30 Tanúim lesztek 15.05 Arcvonalok 15.35 Téridő 16.00 Közelről 17.15 Zöldövezet 18.30 Krónika 19.03 Közéleti ütköző 19.15 Magánhangzó 19.30 Határok nélkül 20.00 Hírek 20.50 Jó éjszakát 21.00 Hírek 21.04 Rádiószínház 21.30 A nap történetei 23.00 Krónika

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 EU információs magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság 12.00 Híradó Hitvilág, Komolyzenei vetélkedő, Orvosi tanácsadó 13.00 Híradás, Zenés üzenetek 14.00 Délutáni váltás 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.20 Benézünk hozzátok 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, sport 8.10 Hangoló 9.50 Hírek, műsorismertetés 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Muzgáster 17.00 Nap-óra 17.30 Rockmalom 17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.35 Múltidéző (ism.)
8.10 Magyar elsők
8.30 Híradó
8.40 Család-barát (ism.)
9.35 Végre, szabadon! (francia ifj. sor.)
10.05 A dzsungel könyve
10.35 Szelek szárnyán (ism.)
11.20 Derrick (német krimisor.)
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.15 Térkép
16.00 Talpalatnyi zöld (ism.)
16.30 A világ nagy kikötői
17.25 Magyar elsők
17.45 Duna anizs
18.05 Majd a komornyik (angol vígj. sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.05 Szelek szárnyán (kan. sor.)
21.00 Híradó
21.10 Sport hírek
21.20 Közbeszéd
22.00 Ötfős hadsereg (olasz western, 1969)
23.45 Dunasport
23.50 Charlie - 40 év Rock&Roll - Kisstadion (koncertf.)
2.15 Közbeszéd (ism.)
2.50 Arcélek (ism.)
3.05 Virágzó Magyarország

m1

6.26 Hajnali gondolatok
6.29 Kárpát Expressz
6.56 Ma Reggel
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek
10.00 Balatoni nyár
12.05 Drága doktor úr (vígj. sor.)
13.00 Híradó
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Átjáró
14.35 Együtt
15.35 Összhang
16.25 Legendás konyhák
17.00 Bűvölet (olasz sor.)
17.30 Híradó
17.40 Körzeti híradó
17.55 Balatoni nyár
18.50 Szerelmem, Afrika (német-olasz kaland sor.)
19.40 A csábító nyomozó (francia vígj. sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sport hírek
21.10 Déltenger kincse (auszt.-francia sor.)
22.00 Tűzvonalban (magyar sor.)
22.55 24 (am. sor.)
23.40 Hírek
23.50 Sport hírek
23.55 Sziget Fesztivál 2011
0.25 A fejedelmű (am. akcióf., 1987)
2.10 Ma Reggel (ism.) Közéleti műsor

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Clic és Kat
10.05 Marci
10.25 Sherlock Holmes, a mesterkopó
10.50 A világ meséi
11.05 Zenelánc
11.10 Srpski Ekran
11.40 Unser Bildschirm
12.05 Körzeti magazin
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Balatoni nyár
15.40 Magyar elsők
16.00 Orvosi bűnügyek (olasz sor.)
16.55 Elisa lánya - Visszatérés Rivombrosába (olasz sor.)
17.50 Kalandozó
18.20 Magyar retro
19.15 1100 év Európa közepén
19.40 Esti mese: Zorro legendája
20.05 Sant' Angelo - Egy kórház hétköznappjai (sor.)
21.00 Híradó este
21.30 Hogy volt!?
22.45 A nyomozónő (olasz drámasor.)
23.40 Záróra
0.35 Szerelmem, Afrika (német-olasz kaland sor.)
1.20 A csábító nyomozó (sor.)
2.05 A megmentő (szovj. f.)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Törzsutas (ism.)
Utazási magazin
7.25 Fókusz (ism.)
Közszolgálati magazin
7.55 Reggeli
Reggeli magazinműsor
10.05 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 ASZTRO Show
14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel
15.20 Dalok szárnyán (am. életr. film, 1997)
17.40 Remington Steele (amerikai sor.)
18.50 Ezel - Bosszú mindhalál (török sor.)
20.00 RTL Klub Híradó
20.40 Fókusz
Közszolgálati magazin
21.20 Richie Rich - Rosszcsont beforr (am. vígj., 1994)
23.20 Ki nevel a végén? (am. vígj., 2003)
Utána: RTL-hírek
1.25 Hülyeség nem akadály (am.-auszt. vígj. sor.)
2.05 Reflektor - Sztármagazin
2.15 Infómánia
Multimédia magazin

TV2 TV 2

7.00 Segíts magadon!
7.25 Tények Reggel Hírmagazin
8.00 Mokka
A TV2 reggeli magazinműsora
10.00 Mokka habbal
10.35 Stahl konyhája
10.40 Babapercek
10.50 Teleshop
12.40 Az osztályutolsó (olasz vígj., 2008)
14.25 EZO.TV
15.30 Seherzádé (török drámasor.)
16.30 Lassie (am.-kan. sor.)
17.30 Második élet (am.-kol.-mex. sor.)
18.30 Seherzádé (török drámasor.)
19.30 Tények
20.10 Aktív
20.55 Hóhullám (szór. műsor)
21.25 Bölcsek kövére (amerikai vígjáték, 1996)
23.20 Aktív extra
23.25 Bostoni halottképek (amerikai krimisor.)
0.25 Tények Este
1.00 EZO.TV
06-90-602-022
Jósok, látók, médiumok!
1.35 GSG 9 - Az elit kommandó (német akciósor.)
3.20 Segíts magadon! (ism.)
3.45 Animációs filmek

HÍR TV

7.00 Paletta (ism.)
7.30 Lapzártá (ism.)
Vitaműsor újságírókkal
8.00 Híradó
9.05 Rájátszás (ism.)
10.05 Keresztmetszet (ism.)
11.00 Híradó
Friss napi információk
11.30 Iskolapélida (ism.)
12.05 Vonalban
Interaktív politikai show-műsor
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Lapzártá (ism.)
14.30 Paletta (ism.)
15.05 Sziluett (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Zöld övezet (ism.)
A hírTV környezetvédelmi magazinja
17.05 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
17.30 Paletta (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Soroló
19.05 Vonalban
Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá
Vitaműsor újságírókkal
23.00 Híradó
Friss napi információk
23.30 Ösök tere
0.05 Rájátszás (ism.)

TVR 1

7.00 Reggeli híradó
8.00 Nyár, lányok és sztárok (live)
10.10 A palota ékköve (dél-koreai sorozat)
11.20 A megfelelő pár (ism.)
12.20 Győztesek
12.30 George Enescu nemzetközi Fesztivál 2011
12.40 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sor.)
14.00 Hírek
14.45 Közérdek
15.15 Teleshopping
15.30 Akzente
17.00 Lottó 5 /40, Lottó 6/49
18.00 Hírek, időjárásjelentés
18.25 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sor.)
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Vulkan (német f., 2. rész)
22.50 Győztesek (ism.)
22.55 George Enescu nemzetközi Fesztivál 2011
23.00 Grey anatóniája (amerikai dráma sor.)
0.40 Jools Holland Show
1.50 Közérdek - reality show (ism.)
2.15 Az összeillő pár (ism.)

TVR 2

8.00 A Simpson család
8.35 Anya, az állatorvos (német sor.)
9.30 Főzünk megint egyszerűen!
10.00 The Hairy Bakers (angol dok. sor.)
10.30 Testvérség a borban
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Hírek
12.30 Biznisz óra
13.30 Miért ABC
14.00 Ormányos család (animációs sorozat)
14.35 Együtt Európában
15.30 Kaland és természet
16.00 Anya, az állatorvos (német sor.)
17.00 Hírek
17.25 Remix
18.30 Főzünk megint egyszerűen!
19.00 The Hairy Bakers (angol dok. sor.)
19.30 Három királyság (kínai sor.)
20.25 Győztesek
20.30 Biznisz óra
21.30 Dobro urban (ism.)
22.00 Hírek
23.00 Murphy törvénye (angol krimi sor.)
23.55 Három királyság (kínai kaland sor.)
0.50 Győztesek (ism.)
1.10 Prime suspect 2 (ism.)

PRO TV

7.00 ProTv hírek, sport, Könyvbemutató
10.00 Without Her Consent (amerikai filmdráma, 1990) (ism.)
12.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sor.)
13.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
14.00 Kalandos vakáció

(francia sorozat)
16.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sor.)
17.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Tessék parancsolni!
19.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Olve vagy halva (amerikai akciófilm, 1990)
22.30 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Két pasi - meg egy kicsi (amerikai sorozat)
0.00 Olve vagy halva (amerikai akciófilm, 1990) (ism.)
1.30 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)

ANTENA 1

4.30 A simlis és a szende (am. vígjáték sorozat)
6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
10.00 Sajtószemle
Mircea Badea-val
11.00 Az Ezerégy éjszaka meséi (amerikai kalandfilm, 2000) (ism.)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.15 Mutassalak be a szüleimnek
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
16.55 A rettegés hangja (amerikai thriller, 1998)
18.50 Külön kiadás (live)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Vénkisasszony (reality show)
22.15 Canan - Lopott sors (török sorozat)
23.15 Híradó, Sport, időjárásjelentés
0.00 Nikita

(amerikai-kanadai sorozat)
1.00 Bevetési parancs (amerikai akciófilm, 1997)

PRIMA TV

7.00 Életre kelet napló (am. családi vígj.) (ism.)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozása (indiai sor.)
10.30 Szívek találkozása (indiai sor.)
11.30 Apák és kicsik (román vígj. sor.) (ism.)
12.00 Ízek, három szakács (ism.)
12.30 Teleshopping
13.00 Kacsamesék (rajzfilm sor.)
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozása (indiai sor.)
15.00 Titkos szerelmek (telenovella)
16.00 Titkos szerelmek (telenovella)
17.00 Lököttek (román sorozat)
18.00 Hírek
19.00 Fókusz sport
19.30 A csereznye a tortán
20.30 XIII - Az összeesküvés (francia-kan. akció sor.)
22.15 Lököttek (román sor.)
23.15 Focus Monden (ism.)
23.45 Titkos szerelmek (telenovella)
2.00 Hírek, sport (ism.)
3.00 Specialisták (ism.)

DISCOVERY

6.30 Szétepitők
7.00 Hogyan készült?
8.00 Autókereskedők - Lotus
9.00 Hogyan csinálják?
10.00 Hogyan készült
11.00 Édesvízi szörnyek - A mutilátor
12.00 Amcsi motorok - Iowa Bureau Farm motor, 2
13.00 Autókereskedők - Bond Bug
15.00 Állítólág... - A víz alá merülő autó
16.00 Hogyan készült?
17.00 Amcsi motorok - Mikey/
Vinnie motorja, 2. rész
18.00 Édesvízi szörnyek - Fűrészhal
19.00 A túlélés törvényei
20.00 Állítólág... - Búvár az erdőtüzben /autótólvajok
21.00 Hogyan készült?
22.00 Repülj velünk Alaszkába!
- Az újonc Ben
23.00 Autókereskedők - Jaguar XJS
1.00 Amcsi motorok - Családban marad Chicago Black Hawks motor, 1. rész,
Bling Star motor, 2. Rész
2.00 A túlélés törvényei

VIASAT 3

9.25 Nyomtalanul (am. krimisorozat) 10.20 Avanti! (amerikai vígjáték) 12.55 Két pasi (sorozat) 13.25 Egy kapcsolat szabályai (sorozat) 13.50 A Nagy Ő 15.35 Doktor House (ism.) 16.30 Nyomtalanul (sorozat) 17.25 Gyilkos számok (amerikai sorozat) 19.15 Lehetetlen küldetés 20.25 Két pasi (ism.) 21.25 Doktor House (am. sorozat) 22.25 CSI (sorozat) 23.25 Terepen (sorozat)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő (live) 12.00 Sport.ro Hírek (live) 13.10 Örüljünk a focinak 14.00 Sport.ro Hírek (live) 15.10 Pontos sportidő 16.00 Sport.ro Hírek 16.30 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.00 Pontos sportidő (live) 20.00 Pontos sportidő (live) 20.05 Örüljünk a focinak 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling WWE PPV

ACASĂ

8.15 Anania másék arca (sorozat) 9.45 Dona Barbara (sorozat) 12.45 Lázadó szerelem (sorozat) 14.30 Clase 406 (sorozat) 15.30 A család (sorozat) 16.30 Igaz történetek 17.30 Vad szív (sorozat) 18.30 Szerelmemkönyvek (sorozat) 19.30 Az örökösök (kol.-am. sorozat) 20.30 Kaszandra (venez. sorozat) 22.00 Éjszakai történetek 22.30 Auróra (amerikai sorozat) 23.30 Clase 406 (mexikói sorozat)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Zorro legendája (am. film) 13.30 Fújdzsarra, édes! (am.-ang.-ném. vígjáték) 15.10 Miss Pettigrew nagy napja (angol-amerikai vígjáték) 16.50 Gyilkos fullánk (am.-kan. film) 18.25 Háború a Földön (amerikai sci-fi) 20.30 DOA: Élve vagy halva (am.-ném.-ang. vígjáték) 22.00 Underworld: Evolúció (amerikai thriller) 23.55 A sivatag vámpírai (amerikai horror)

KANAL D

9.30 Teleshopping 10.00 Családi történet (török sorozat) 12.30 Kanal-D Hírek 13.15 A sztár papucsában 14.30 Teleshopping 14.45 A szív úrnője (török sorozat) 16.45 Mosolypasztilla 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 20.00 Mosolypasztilla 20.30 Ha ügyes vagy pénz nyerhetsz 21.30 Esküvő meglepetésekkel 23.30 Ez Románia! 0.15 Kanal-D Hírek (ismétlés)

ETV

9.00 Hitélet 16.00 Híradó 16.15 Hitélet, ismétlés 16.35 Kárpát Expressz 17.00 Átjáró 17.30 Híradó 17.40 Izeltő 14.45 Kalendárium 17.50 Egészséges percek 17.55 Könyvajánló 17.57 Életképek 18.00 Reggeli terefe 18.30 Híradó 19.00 Erdélyi Kávéház, ism. 19.30 Híradó 20.00 Benkő Sándor: A Jazz születésétől napjainkig 21.00 Erdélyi Kávéház, ismétlés 21.30 Híradó 22.00 Átjáró

Augusztus 10., szerda

Az év 31. hete és 222. napja, hátravan 143 nap

Ma **Lőrinc, Blanka, Bianka** és **Csilla** napja van. Lőrinc latin eredetű férfinév, a Laurentius névből származik, jelentése: Laurentum vidékéről származó férfi. A laurus (babér) szóval később hozták összefüggésbe. Női párja a Laura.

A Blanka a germán női névnek a latinított formája, amely a spanyol nyelvből vált Európában ismertté. Jelentése: fényes, ragyogó, fehér.

A Bianka női név a Blanka név olasz formája. A Csilla írói névalkotás a csillag szóból. Először Dugonics András használta 1788-ban megjelent, *Etelka* című regényében. Holnap a **Zsuzsanna, Klára, Lujza** és **Tibor** nevéek ünnepelnek.

Évforduló

- 1543 – I. Szulejmán szultán elfoglalja Esztergom várát.
- 1792 – Elfogják a külföldre menekülni szándékozó XVI. Lajos királyt, Franciaországban megkísérlik a királyság.
- 1804 – II. Ferenc, e néven német-római császár, I. Ferenc néven felveszi az „Ausztria örökletes császára” címet is, (e néven magyar király is). A Habsburg Birodalomra ettől

kezdvé használják hivatalosan is az Ausztria, vagy Osztrák Császárság elnevezést.

• 1945 – Japán kapitulál a második világháborúban.

Vicc

A tanító korholja Pistikét:
– Tudod fiam, én a te korodban nem mertem volna hazudni.
– És hány éves korában kezdte a tanító úr?

Recept

Gyors szilvás süti
Hozzávalók 8 főre: a tészta-hoz: 200 g kristálycukor, 150 g szobahőmérsékletű vaj, 5 egész tojás, 300 g liszt, 1/2 cs. sütőpor. A tetejére: 600 g szilva, 4 ek kristálycukor, 1 ek őrölt fahéj.

Elkészítése: Egy tálban kikeverjük a vajat a cukorral. Hozzáadjuk egyenként az egész tojásokat, majd kisebb részletekben a sütőporral elkevert lisztet. A masszát egy jól kivajazott kb. 32 x 25 x 5 cm-es tepsibe simítjuk. Az alaposan megmosott, leszárított szilvákat kettévágjuk, magjukat kivesszük. Egy tálban össze forgatjuk a szilvát a cukorral és a fahéjjal, majd szorosan egymás mellé rendezve rárakosgatjuk a tészta tetejére. 170 fokra előmelegített sütőben (légkeverésen) 30-35 perc alatt megsül.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)
Régóta dédelgetett vágya válhat ma valóra. Egy jó hírt hall, ami áttörő változást hozhat életébe, csak türelemmel várnia kell a megfelelő pillanatra.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)
Gördülékenyen halad munkájával, fontos hogy kihasználjon minden kedvező lehetőséget. Egzotikus illatszere hatására egész nap élvezni fogja a romantikus légkört, ami körül lengi.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)
Reggel úgy érzi, mintha az egész világ összefogott volna ön ellen. De jó híreket kap, amelyek csodás változásokat hoznak. Valaki felvillanyozza érzelmeit.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)
Hajlamos a borúlátásra. Ha végképp nem tud jó viszonyítási alapot találni, vesse össze helyzetét a társadalom szélén tengődőkével.

OROSZLÁN (VII. 23.–VII. 23.)
Születésnapján joggal érzi, hogy a közeljövő nagyszerű meglepetést tartogat az ön számára. A mai nap ráadásul kellemes hangulatot tartogat.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)
Sokat ad a megjelenésére, hiszen vallja, hogy a jó fellépés a siker titka. Munkája van bőven, de nem bánja, és örömmel végzi feladatait.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)
Egyik barátja olyan pénzszerzési ötlettel áll elő, ami nem igazán nyeri meg az ön tetszését. Úgy dönt, hogy ezt meg is mondja neki. Ez az egyetlen tisztességes megoldás.

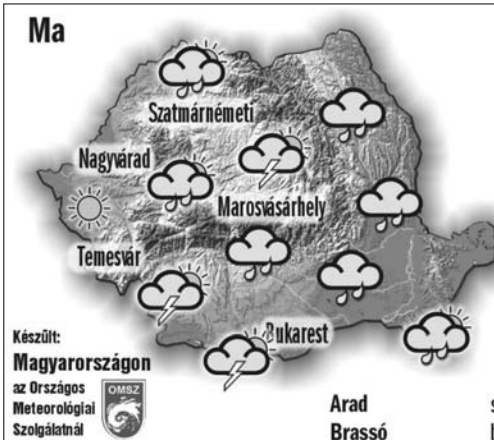
SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)
Egyik családtagjának váratlan problémája miatt át kell szerveznie a napját. A megváltozott napirend miatt kedvesével valószínűleg vitákra is számíthatnia kell.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)
Vállalkozása jó anyagi hátteret biztosít önnek, s ebben a kapcsolatteremtés sokat segíthet. Most nem az lesz a lényeg, hogy mit ismer, hanem hogy kit ismer.

BAK (XII. 22.–I. 20.)
Tele van lelkesedéssel, lendülettel. Bármerre megy, mindenhol kíváncsi szempárok követik, nem tudnak ellenállni az ön lenyűgöző kisugárzásának.

VÍZONTÓ (I. 21.–II. 19.)
Vásárlás esetén hagyatkozzon jó ízlésére, az olcsóbb ajánlatoknak ne dőljön be. Inkább kevesebbet vásároljon, de minőségi holmit. Egy barátjától jó hírt hall.

HALAK (II. 20.–III. 20.)
Rendeteg dolga van ma. Mégse kapkodjon, szépen, fontosságai sorrendben végezze feladatait, nehogy hibát vétsen. Egy mosollyal, kedvességgel könnyen helyre teszi a dolgokat.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Nyugat felől egy hidegfront halad át térségünk felett, amelynek hatására gyakran megnövekszik a felhőzet, sokfelé várható eső, záporosó, helyenként viharos széllelkésekkel kísért zivatar.

A következő napok időjárása

Csütörtök	21°C	Nyugaton sok napsütés várható, míg keleten változóan felhős, szeles idő, kezdetben csapadékkal.
Bukarest	25°C	
Péntek	24°C	Egy anticiklon hatására túlnyomóan derült, napos, száraz időre számíthatunk.
Bukarest	26°C	

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	24°C	13°C
Brassó	20°C	13°C
Bukarest	24°C	18°C
Csikszereda	20°C	13°C
Kolozsvár	20°C	11°C
Marosvásárhely	23°C	12°C
Nagyvárád	22°C	11°C
Szatmárnémeti	22°C	11°C
Temesvár	23°C	13°C

Paprikás

Horváth István

***	TÉVEDNI ... DOLOG	... FIAM, BRUTUS?	ÉN, LATINUL	LITVÁN AUTÓJEL	TÁPERŐ, TÁPERTÉK-EGYSÉG	TÜZET ELFOJT	***	IN ... TETTÉN ERVE	CUTÜGNŐ: ENEKES
NŐI BECENEV							FORINT (RÓV.) VETEMÉNYES		
RÁLELŐ									
ELŐTAG- KÉNT: ÉLET				CSÜNGET BÁRÁNY BECÉZVE					
DAR ... SÁLAAM: TANZÁNIAI VÁROS			ÉGITEST, PLANÉTA KÁRTYA-LETÉT						
AZ UTOLSÓ SZEM EPER!		MÁRTÁS MAJONÉZ- BÓL LÉTEZŐ							A FEJET TARTJA
NEMI						SPANYOL SZENT MONDAT- ELEM			
***	VALÓDI NEVEN KIVIMAGOK!						NYUGAT (RÓV.) A KÖZELI DOLOG		
MIHÓK MESE- TÁRSA					CATHERINE ... JONES; SZÍNÉSZNŐ TEMPUS				
ÖSSZE- FÜGG VALA- MIVEL									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipsicani u. 29-31. sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847,
E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasszerkesztő:
Osváth Annamária

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrinc Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

94.0 MHz PROFÍ RÁDIÓ
A ZENE ARAD BELŐLE

agnus
RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15, csütörtökön 19-23 óra között a világhálón:
www.agnusradio.ro

95,1 fm Paprika Rádió
Fűlön csíp.

95 FM SICULUS Rádió

Sláger Rádió
fm 105.9

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
FM 95,6
www.radiocluj.ro

MÉDIAPARTNEREK

Európai mérkőzésdömping

Labdarúgás

T. J. L.

▶ A magyar és a román labdarúgó-válogatott is pályára lép ma este a barátságosmérkőzés-dömping keretében.

A szeptember 2-ai, San Marino és 6-ai, Svédország elleni Eb-selejtezőre készülő magyarok az izlandiakat fogadják helyi idő szerint 19.45-től a budapesti Puskás Ferenc Stadionban. Ez lesz a tizedik találkozó a két válogatott közt, eddig hat meccset a magyarok, hármat pedig a szigetországiak nyertek, s az összgólarány 17-10 előlábuk javára.

A román csapat Serravallében mérkőzik meg a házigazda San Marinóval. A vendégek a szeptember 2-ai Luxemburg és a 6-ai Moldova elleni Eb-selejtezőre készülnek. A meccsnek Adrian Mutu számára van különös tétje, hiszen a csatár három góllal utolérheti az örökrangsorban vezető Hagit. A Király 35 gólt szerzett 125 válogatott mérkőzésén, Mutu pedig 32 ta-

látatnál tart, de csak 70 összcseccsapason. A 21.30-kor kezdődő San Marino-Románia-mérkőzést egyetlen hazai tévéadó sem közvetíti élőben, erre pedig hosszú évek óta nem volt példa.

A ma esti műsor egyik

fénypontja lett volna a londoni Anglia-Hollandia-slágérmérkőzés, amelyet azonban a házigazdák az angol fővárosban dúló súlyos zavargásokra hivatkozva lefűjtak. Hetvenezer jegyet adtak el, a vendégek pedig szégyentel-

jesnek vélik a döntést. Így a focibarátok figyelme Stuttgartra és Barira irányul, ahol a vb-bronzérmes Németország, illetve a világbajnok Spanyolország lép pályára. Joachim Löw tanítványai a brazilokat fogadják, az ibéri-

aiak pedig az olaszoknál vendégeskednek.

A zsinórban tíz mérkőzésen veretlen francia válogatott dél-amerikai ellenfele választott, Chilével játszik Montpellier-ben. Az ausztriai Klagenfurtban mutatkozik be a szlovák válogatott kispadján Vladimír Weiss. Rosszul indult a luxemburgi portugáliai kalandja, miután Faróban ismeretlen tettesek hatoltak be szállodaszobáikba, és minden elmozdítható értéket elvittek.

Az Európában sorra kerülő mérkőzések műsora: Norvégia-Csehország, Lengyelország-Grúzia, Lettország-Finnország, Albánia-Montenegró, Skócia-Dánia, Szlovénia-Belgium, Bosznia-Hercegovina-Görögország, Litvánia-Örményország, Törökország-Észtország, Ukrajna-Svédország, Oroszország-Szerbia, Észak-Írország-Feröer-szigetek, Wales-Ausztrália, Ciprus-Moldova, Fehéroroszország-Bulgária, Azerbajdzsán-Macedónia, Kazahsztán-Szíria, Liechtenstein-Svájc, Málta-Közép-afrikai Köztársaság, Írország-Horvátország. ◀

▶ Röviden

Sepsinek nem kell a Steaua

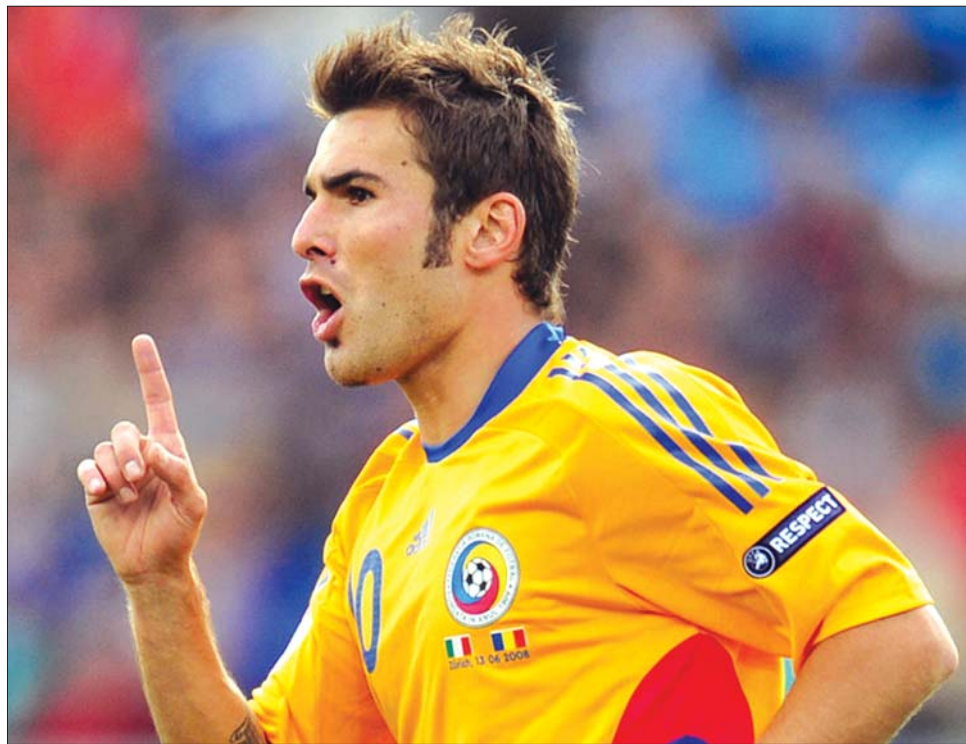
Bár Gigi Becali és Marian Iancu már elvben megegyezt, hogy Sepsil László a Steauához igazol, a játékos hallani sem akar erről a lehetőségről. A balhátvédet a Benficától vásárolta vissza a Poli, s Iancu most túlradna rajta. Temesváron Sepsit havi 25 ezer eurót keresett, ezzel szemben Becali csak 10 ezret ígér, és 100 ezer készpénzt a szerződés aláírásakor.

Kuciak Varsóban

Az UEFA Dusan Kuciaknak adott igazat a SC Vasluijal dúló „háborúban”, és szabadon igazolhatóvá tette a szlovák hálóőr. Kuciakra a Varsói Legia vetett szemet, s most le is igazolta, sőt, UEFA-listájára is feltette.

Stadionavató Ploiești-en

Már a gyepszőnyegot helyezik el Ploiești-en, ahol rövidesen kész lesz a korszerű Ilie Oană stadion. A Prahova megyei már szeptemberben felavatnák az új létesítményt, amely főleg a Petrolul mérkőzéseinek adna otthont.

Adrian Mutu szerdán este a román válogatott mindenkori gólkirájává válhat

Fotó: archív

Sanghaji utóztongék – 3.

Férfi vízilabda

A XIV. „vizes” vb férfi vízilabdatornájának végeredménye: 1. Olaszország, 2. Szerbia, 3. Horvátország, 4. Magyarország, 5. Spanyolország, 6. Egyesült Államok, 7. Montenegró, 8. Németország, 9. Ausztrália, 10. Kanada, 11. Japán, 12. Románia, 13. Kazahsztán, 14. Brazília, 15. Kína, 16. Dél-afrikai Köztársaság.

Az olaszok 17 év után szereztek vissza koronájukat: s ha 1994-ben, Romában, Alessandro Campagna még játékosként örülhetett aranyérmének, most Pekingben már szövetségi kapitányként. Az azzurrik fő ütőkartyája az összeszkosság volt, hiszen ez a nemzedék hosszú évek óta csiszolódik egymáshoz. Súlyosan nyomott a latban a végig parádésan védő Stefano Tempesti jelenléte, a szerbek elleni finálában például a hálóról 16-ot védett a kapujára zúdított 23 lövésből, örületbe kergetve a balkániakat és kapitányukat, Dejan Udovicicsot.

A rendkívül erős szerb válogatott ismét döntőt játszhatott, s a szolid horvát gárda is sikerrel őrizte meg a két évvel ezelőtti megszerzett harmadik helyet. A Romában drámai módon, büntetővel döntőt veszített spanyolok kissé visszaestek, csakúgy, mint a két évvel ezelőtti bronzmeccset elbukott amerikaiak.

Bár egy hellyel előrébb léptek a két évvel ezelőtti vb-hez képest, a magyarok ezúttal sem tudtak érmet sze-

rezni. Az 1973-ban, Belgradban, majd a kerekben 30 esztendővel később Barcelonában kivívott elsőség mellé nem társult egy harmadik, annak ellenére, hogy dr. Kemény Dénes szövetségi kapitány szerint a csapat sokat fejlődött az elmúlt időszakban, s tudásban és játékban is egyértelműen utolérte az élcsapatokat. Négy győzelem után a magyarok elbuktak a szerbek, majd a horvátok elleni rangadókat, s a két kudarc „közös nevezője” Georgiosz Sztavridisz volt. A görög játévezető csúnyán „belenyúlt” a két mérkőzésbe – és nem a magyarok javára tette.

A negyedik hellyel végül is ötkarikás kvótát szerzett a magyar válogatott, de a szövetségi kapitány szerint a megújult gárda többre képes. Amit már jövő nyáron, a londoni olimpián bizonyíthat...

Játévezetői ármánykodások vezettek a román válogatott visszaeséséhez is, a két évvel ezelőtti hetedikként zárt együttes Pekingben csak a 12. helyet tudta megszerezni. Radu Cosmin center Pekingben is bizonyított világlklasszisa kevésnek bizonyult, miután a többiek jócskán elmaradtak a várokozásoktól, s egészében is a csapat hullámzó teljesítményt nyújtott. Az is tény, hogy miután mindössze egyet tudott megnyerni hat mérkőzéséből, a trikolór gárda nem számíthatott többre a kiegyensúlyozott erőviszonyok pótlórnáján.

A média szerint a XIV. „vizes” vb vízilabdatornájának legjobb játékosa (MVP) a szerb Filip Filipovics, legjobb hálóőre pedig az olasz Stefano Tempesti. Húsz gólja, a legtöbb a mezőnyben, meggyőzte a szavazókat, hogy Radu Cosmint is beválasszák a vb álomcsapatába, csakúgy, mint az olasz Alex Giorgietti, a szerb Andrija Prljajnovics, a horvát Miho Boskovicsot és a magyar Madaras Norbertet.

A csalódást jelentő eredmények dacára Kovács István szövetségi kapitány nem mondott le az ötkarikás részvétel gondolatáról, így rövid pihenőt követően a válogatott megkezdi felkészülését a jövő januári, eindhoveni Európa-bajnokságra, amelyen egy jó szereplés olimpiai kvótát jelenthet.

A sanghaji seregszemle tanulságai közt az ázsiai előretörés is megemlíthető. Ha olykor játévezetői segédlettel is, de a házigazda kínaiak megmutatták, hogy milyen sokat fejlődtek és a románok elleni döntő jellegű csoportmérkőzésen nagyon közel álltak a bravúrhoz. Ami a másik ázsiai alakulatnak, a japának össze is jött, hiszen simán nyerte a románok elleni helyosztót. A legfiatalabb pólonemzetként Montenegró ugyan csak hetedik lett Pekingben, de jelezte a világnak, hogy a továbbiakban számolni kell vele.

A média szerint a XIV. „vizes” vb vízilabdatornájának legjobb játékosa (MVP) a szerb Filip Filipovics, legjobb hálóőre pedig az olasz Stefano Tempesti. Húsz gólja, a legtöbb a mezőnyben, meggyőzte a szavazókat, hogy Radu Cosmint is beválasszák a vb álomcsapatába, csakúgy, mint az olasz Alex Giorgietti, a szerb Andrija Prljajnovics, a horvát Miho Boskovicsot és a magyar Madaras Norbertet.

Turós-Jakab László

Tenisztornák Kanadában

Tenisz

T. J. L.

▶ Arn Gréta 6-3, 6-1-re nyert a cseh Klara Zakopalová ellen a 2,05 millió dollár összdíjazású, keménypályás torontói női tenisztorna nyitófordulójában. A magyar teniszező a következő körben a 11. helyen kiemelt német Andrea Petkovic és a szabadkártyás kanadai Eugenie Bouchard párharcának győztesével találkozik.

Sikerrel vette az első akadályt Simona Halep is, aki 4-6, 6-4, 6-3 arányban bizonyult jobbnak a 12. helyen kiemelt orosz Svetlana Kuznyecovánál. A román játékos második fordulóbéli ellenfele a cseh Lucie Safarová, aki 6-3, 4-6, 6-3-ra verte a szlovén Polona Hercogot. Már az első fordulóban kiesett a francia Marion Bartoli (9.), az orosz Anasztaszja Pavlju-

csenkova (14.) és a szerb Jelena Jankovic (15.) is. A torontói tornán indult a világrangsor első négy játékos, a dán Caroline Wozniacki (1.), a belga Kim Clijsters (2.), az orosz Vera Zvonarjova (3.) és a fehérorosz Viktoria Azarenka (4.) is.

A férfiak is Kanadában, Montrealban vetélkednek a Rogers-kupáért, a díjalap 2,43 millió dollár. Wimbledon győzelme óta először lép pályára Novak Djokovic. A szerb teniszező július 4-én váltotta a spanyol Rafael Nadalt a világranglista élén, a svédek ellen 4-1-re megnyert Davis-kupa-negyedöntős összcseccsapason az egyest nem vállalta, csak a páros mérkőzésen játszott.

A 24 esztendő „Nole” idén 48 meccsen nyert, csupán egyszer kapott ki, a svájci Roger Federer győzte le őt a Roland Garros elődöntőjében. Montrealban négy ko-

rábbi győztes szerepel, Djokovic 2007-ben, Rafael Nadal (2.) 2005-ben és 2008-ban, Federer (3.) 2004-ben és 2006-ban, a skót Andy Murray (4.) pedig tavalyelőtt és tavaly nyert az észak-amerikai városban. Az első körben mindannyian erőnyerők, Djokovic az orosz Nyikolaj Davigyenkovál, Nadal a horvát Ivan Dodiggal, Federer várhatóan az argentin Juan Ignacio Chelával, Murray pedig a dél-afrikai Kevin Andersonnal kezd a második fordulóban. Eredmények: Jo-Wilfried Tsonga (francia, 13.)-Fabio Fognini (olasz) 6-4, 7-6 (0), Juan Martin Del Potro (argentin, 16.)-Jarkko Nieminen (finn) 6-4, 6-0, Ernests Gulbis (lett)-Juan Carlos Ferrero (spanyol) 3-6, 6-1, 7-5, Ivo Karlovic (horvát)-Juan Monaco (argentin) 6-7 (2), 6-3, 7-6 (5), Ivan Dodig (horvát)-Jeremy Chardy (francia) 6-3, 6-4. ◀

Fogdában az Újpest-tulaj

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ A Budakörnyéki Bíróság 30 napra, szeptember 5-ig előzetes letartóztatásba helyezte a milliárdos csalással gyanúsított Tolnai Sándort, az Újpest FC tulajdonosát és két társát. Kende Katalin, a Pest Megyei Bíróság szóvivője az *MTI*-nek megerősítette az *Origo.hu*-n megjelent hírt. Az előzetes letartóztatás elrendelésének okaként a bíróság figyelembe vette, hogy a

gyanúsítottak szabadlábbon maradása az esetleges szökés, elrejtőzés veszélyével járna, jelenlétük pedig feltétlenül szükséges az eljárás lebonyolításához. A kényszerintézkedés másik indoka, hogy a gyanúsítottak befolyásolhatják vagy megfélemlíthetik a tanúkat, esetleg tárgyi bizonyítékokat (például okiratokat) semmisíthetnek vagy hamisíthatnak meg, vagy elrejtik azokat, így akadályozva az eljárást.

Tolnaiékat egy bank jelentette fel egy szálloda adásvé-

telével, bérbeadásával kapcsolatos ügyletben felhasználta hamis okiratok miatt. A bűncselekménnyel okozott kár közel 2,3 milliárd forint, melyet az ügyészség már zárolt is.

A nyomozás eddigi adatait tekintve semmi nem utal arra, hogy a gyanúsításban szereplő cselekményeknek bármi közük lenne a sportklubhoz. Tolnai Sándor részletes, mindenre kiterjedő vallomást tett, de nem ismerte be a bűncselekmények elkövetését. ◀